VOL. XIII. ÉVFOLYAM. HIMLERVILLE, KY. 1925 DECEMBER 3. NO. 49. SZÁM.

193
MHD 1.183
ORSZ. SZÉCHENYI KÖNYVTÁR

MAGYAR BÁNYÁSZLAP

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES.

HIMLERVILLE, KENTUCKY.

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUNGARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES.

MEXICOBÓL AKARTAK SZTRÁJKTÖRŐKET HOZATNI HENRIETTA MEZŐ BÁNYÁIBA

Sok a bányász, hangoztatják állandóan a bányabárók és most mégis mexicoi munkások kellenének.

Oklahomában a Henrietta szénvidéken már hosszu idő óta elkeseredett harc folyik a szervezet és a sztrájktörő bányák között.

A Henrietta szénmezőn a bányabárók nem tartották be az egyezséget, amit a szervezettel kötöttek és ugy akarták megoldani a kérdést, hogy sztrájktörőkkel fognak dolgoztatni.

Mint az már ilyenkor szokásos, elsősorban jegyzéket akasztottak ki a bányák elé, melyben bejelentették, hogy nem képesek a szervezet béreit fizetni s miután a munkások érdeke szivükön fekszik és azt akarják, hogy a bányászaik mégis keressenek valamit, hát hajlandók leszállitott bérek mellett dolgoztatni, és pedig az 1917-es bérek mellett.

A jegyzékben szemére hányta a szervezetnek, hogy nem törődnek a szervezett bányászokkal, mert nem arra törekszenek, hogy a bányászok a körülményekhez képest keressenek s olcsóbb bérek mellett engednének dolgoztatni, de kötik magukat egy olyan szerződéshez, amelyet a bányák nem képesek betartani.

Ezután felszólitotta minden bányászát, hogy aki a mai viszonyoknak megfelelő "igazságos" bérek mellett akar dolgozni, az jöjjön munkára és ne törődjön a szervezettel, mert hiszen a szervezet sem törődik velük.

Kijelentette azonban azt is, hogy ha a régi bányászai nem jelentkeznének elég számban munkára, akkor ő kénytelen lesz máshonnan munkásokat hozatni és ebben az esetben azoknak a bányászoknak, akik nem akarnak dolgozni, nem lehet maradásuk a plézen.

A bányászok azonban nem hallgattak a társaság felhívására és bizony egy-két ember kivételével nem is akadt sztrájktörő munkás a régi emberek közül.

A társaság tehát megkezdte a hadjáratát a sztrájkba ment munkásai ellen. Elsősorban egy csomó fegyveres embert állitott a bányákhoz, hogy megvédjék a "dolgozni akaró" embereket a sztrájkolók esetleges tulkapásai ellen. Azután kiküldte emberfogóit, hogy toborozzanak sztrájktörőket.

Ám a sztrájktöretés nem ment olyan simán, mint ahogy a Henrietta mező bányái gondolták. Mert ha akadt is egy-egy csomó ember, akit hamis igéretekkel és félrevezetéssel el is csaltak a bányákba, mihelyt azok megtudták, hogy miről van szó, az első alkalommal tovább álltak és ebben nagy részük volt a sztrájkolóknak, akik sikeresen piketeltek és békésen megmagyarázták az odahozott embereknek, hogy minő aljas munkára akarja a társaság őket felhasználni.

A társaság erőszakoskodott és még mindenkinek emlékezetében vannak azok a dolgok, a melyek a Henrietta szénmezőn folytak le. A társaság minden áron zavargást akart támasztani, hogy azután fegyveresen csapjon a sztrájkolók közé.

A sztrájkolók azonban türtőztették magukat és igy a társaság célja sehogy sem tudott sikerülni.

A társaság azonban nem adta fel a harcot és a sztrájk még ma is folyik a Henrietta szénmezőkön.

Ekkor ujat gondolt a társaság.

Eddig azért nem sikerült a sztrájktöretés, mert az emberfogókkal nagy üggyel-bajjal odacsőditett bányászokat hamarosan felvilágositották a sztrájkoló bányászok. Onnan kellene tehát, igy gondolta a társaság, hozatni a bányászokat, a honnan jövő bányászok nem fogják megérteni a sztrájkolókat.

Ki is küldött mindjárt egy csomó emberfogót Mexicoba, hogy az ottani, spanyol nyelvet beszélő munkások közül toborozzan munkásokat a Henrietta szénmezőre. Azt mondták az ottani embereknek, hogy a nagy szénkereslet folytán hiány van a bányamunkásokban és ezért szükséges Mexicoból hozatni embereket, mert nem tudnak eleget kapni az Egyesült Államokban.

Egy csomó embert össze is szedtek és el akarták hozni Mexicoból.

Mikor az emberek az utlevélért mentek, az ottani amerikai követ kérdezte tőlük, hogy miért akarnak az Egyesült Államokba menni és az emberek aztán meg is mondták, az emberfogók ellenére, akik azt mondták az összeszedett embereknek, hogy hallgassák ezt el, mert akkor a bevándorlási törvény értelmében nem jöhetnek be. Pedig nem ez volt az igazi ok, amiért titkolni kellett. Attól tartottak, hogy az emberek idő előtt megtudják, hogy sztrájktörésre viszik őket és akkor oda a pénz és a fáradság, a mit az összeszedésük érdekében adtak ki.

Mikor az amerikai követ igy megtudta az emberektől, hogy miről van szó és hogy a Henrietta szénmezőre akarják vinni őket, táviratozott a szervezet henriettai ügyészének és felvilágositást kért, hogy igaz-e, hogy hiány van Henriettában a bányamunkásokban és miért nem tudnak az Egyesült Államok más vidékéről odavinni embereket, amikor tudomása szerint az Egyesült Államokban sok a bányász, mégegyszer annyi, mint amennyire szükség volna.

A szervezet ügyésze azonnal válaszolt és sürgönyében megirta, hogy a Henrietta bányákba sztrájktörő munkásokat keresnek és tudassák ezt a mexicoi munkásokkal is, nehogy elköltsék a pénzüket az utra és aztán pénztelenül kelljen nekik visszatérniök.

Amikorra a követséghez a válasz Henriettáról megérkezett, addigra az emberfogók már megszimatolták a dolgot és odább álltak, nehogy a félrevezetett mexicoiak ellenük fordulhassanak. Természetes, hogy egyetlen egy mexicoi sem jött el ezek után.

Igy tehát a Henrietta mező sztrájktörető és szerződésszegő bányáinak a terve megint nem sikerült és bizonyára megint nem arra törekszenek, hogy az embereikkel m e g egyezzenek, hogy a szerződésüket a tisztességnek megfelelően betartsák, hanem arra, hogy mi módon lehetne mégis csak letörni a sztrájkoló bányászokat.

A sztrájkoló bányászok pedig kitartanak és biznak abban, hogy kitartásuknak végül is meg lesz az eredménye.

Lewis levele az Elnökhöz

Az Elnöktől kérte, csináltasson rendet a puhaszén-iparban. — Nem is válaszolt az Elnök a levélre. — Általános sztrájk lesz a puhaszén-iparban. — A keményszén bányászok békéje talán meg lesz mire e sorok nyomtatás alá kerülnek.

A szénipar szenzációja a mult héten Lewis levele volt az Elnökhöz, melyben rámutatott arra az anarchiára, ami a puhaszén iparban van és az Elnököt kérte, hogy vetessen ennek véget.

Lewis ismertette az Elnökkel a jacksonvillei egyezmény létre jöttének történetét, amikor a bányászok megbizottai engedékenységet mutattak a bányaurakkal szemben, csak azért, hogy a szerződést megköthessék. A bányászszervezet 3 éves szerződést kötött, mert azt akarta, hogy legalább 3 évig békesség legyen az iparban.

A bányaurak azonban a szerződést hamar felrugták. Alig egy pár hónappal a megkötés után egymás után zárták le bányáikat, hogy aztán open shop alapon nyissák meg azokat.

És a harc a bányászok és bányaurak között azóta folyton tart az ország mérhetetlen kárára. És nem is lehet vége addig, amig a bányaurak be nem látják eljárásuk erkölcstelen voltát és nem térnek vissza ahhoz a szerződéshez, melyet meg kötöttek, de aztán felrugtak.

Az Elnököt arra kérte, hogy lépjen addig közbe, mig nem késő és találja meg a módját ennek az anarchiának a megszüntetésére.

Jellemző nagyon, hogy Lewis erre a levélre mai napig még csak választ se kapott. Az Egyesült Államok elnöke ma annyira se méltatja az egyik leghatalmasabb munkásszervezet vezérét, hogy legalább válaszolt volna levelére.

Az Egyesült Államok elnökének és a megette álló republikánus pártnak ugy látszik csak addig volt fontos Lewisnek, meg a bányászszervezetnek barátsága, mig szükség volt rájuk. A választások előtt, amikor biztositani akarta a republikánus párt a bányászok szavazatát bizony nagyban barátkoztak Lewissal, meg a bányászok többi vezéreivel.

Ha egy tőkés szervezet vezére fordult volna az Elnökhöz, annak biztosan válaszolt volna, gyorsan.

Nem tudjuk, Lewis milyen gyorsan fogja most már magát elhatározni arra, hogy egy általános puhaszén sztrájkot rendeljen el, de hogy mást ezek után nem tehet, az bizonyos.

Ha elrendel egy általános sztrájkot, az nem csak a szervezett, de a szervezetlen bányákra is ki fog terjedni. Több izben is rámutattunk már, mely vidékeken lehet különösen számitani arra, hogy meg fognak jelenni a szervezet emberei.

A szervezet vezetői nagyon erősen számitanak rá, hogy ha egy általános sztrájkot rendelnek el, nagyon gyorsan visszatérnek majd a szervezet kebelébe azok a bányászok is, akik elszakadtak s ma épen shop bányákban dolgoznak. Erősen hiszik, hogy visszahóditják egész Észak West Virginiát, Harlan mezőt Kentuckyban és Pennsylvaniában is azokat a vidékeket, melyeket mostanában vesztettek el.

A keményszén bányászok sztrájkja talán már mire e sorok megjelennek véget is ért.

Pinchot kormányzó lépett ujra közbe, akit nem kedvetlenitett el, hogy első béke kisérlete nem járt eredménnyel. Ujra összehozta Lewist a bányaurak képviselőjével és ennek az összejövetelnek — mely most folyik amikor e sorokat irjuk — alighanem az uj szerződés megkötése lesz a vége.

Pinchot kormányzó azt javasolja, hogy a bányászok menjenek vissza munkába és válaszszanak a bányászok és bányatulajdonosok egy közös bizottságot, mely megállapitaná hat hónap alatt, lehet-e emelni a bányászok bérét anélkül, hogy szükség lenne a szén árának emelésére.

S ha szükséges az emelés, megállapitaná ez a bizottság annak nagyságát.

Ha emelnék a béreket, az visszamenőleg történne.

A "check off" egy módositott formáját elfogadnák.

Ezt a javaslatot más kevésbé lényeges pontokkal a bányászok megbizottai elfogadták tárgyalási alapul és igy bizonyosan meg lesz a béke.

Erre a sztrájkra is főként persze a bányászok fizetnek rá, akik hónapok óta munkanélkül voltak.

És az elvesztett keresetet a bányászok nem tudják behozni.

Ha a keményszén iparban békét kötnek, akkor biztosan azonnal megkezdi a szervezet erős akcióját a puhaszén mezőkön. Nem tudjuk ugyan megérteni, miért nem csinálja akcióját a szervezet egyöntetüen ugy a kemény, mint a puhaszén vidéken? Ha egyszerre lenne sztrájk mind a két szénmezőn, sokkal több kilátás lenne az eredményre.

Tudjuk, hogy a szervezet anyagilag nagyon gyenge, de a honnan a tervezett akcióra kölcsönt szerez a United Mine Workers, ott talán adnának nagyobb kölcsönt is egy együttes akcióra.

Minden esetre döntő csata lesz ez. Most kell majd eldülni, hogy megmarad-e ebben az országban a bányászok szervezete, vagy sikerül a tőke hadjárata és megsemmisitik az ország egyik legnagyobb munkás szervezetét.

Mi még mindig bizunk, hogy nem fog ez sikerülni és a harcból a United Mine Workers meg erősödve fog kikerülni.

—o—

BÉRVÁGÁS VAGY LEZÁRÁS.

A Home Riverside Mining Co. Leavenworth, Kansasban, egy felhívást küldött a bányászainak, melyben bejelenti, hogy ha hatvan napon belül nem kötnek uj szerződést, ugy a bányát véglegesen lezárják.

A társaság májustól október elejéig már zárva tartotta a bányát és csak nemrégen nyitotta meg. Most 33 és egyharmad százalékkal akarja redukálni a béreket, mert állitólag nem képes a többi bányákkal versenyezni az árak tekintetében.

A bányászok egyelőre nem nyilatkoztak, hogy mit fognak tenni, gyülést hivtak össze és azon fognak határozni a teendők felől.

Leavenworthon négy bánya dolgozott még nem nagyon régen, azok közül már három kidült és a Riverside bánya az utolsó, és ha ez is lezár, akkor az egykor virágzó bányatelep teljesen el lesz hagyatva.

A négy bányában ezelőtt öszszesen 1,200 bányász dolgozott, akiknek nagyrésze a hosszas lezárás alatt elszéledt.

—o—

AUGUSZTUSBAN NAGY VOLT A SZÉN EXPORTJA.

1923 óta egy hónapban sem volt akkora az Egyesült Államok szénkivitele, mint idén augusztusban, amikor kivittek az országból 1,797,603 tonna szenet.

A legtöbbet Canadába szállitották 1,435,973 tonnát, mig a többit Európába és Dél-Amerikába.

—o—

LEÉGETT MOSÓHÁZ.

A Tamaqua bányában ismeretlen okból kigyulladt a mosóház és teljesen leégett.

A tüz által okozott kár meghaladja a 20,000 dollárt.

A PITTSBURGH COAL CO. TOVÁBB FOLYTATJA HARCÁT A SZERVEZET ELLEN

Bányanyitás fegyveres segédlettel. — Sheriffek felvonulása a mansfieldi bányához.

A Pittsburgh Coal Company nemrégiben kezdte meg az üzemet a Midland bányájában, mint arról megemlékeztünk és ez a bányanyitás meglehetős kudarccal járt a társaságra nézve.

A társaság természetesen nem ismeri be a kudarcot s ugy igyekszik feltüntetni a dolgot, mintha minden rendben volna és a sztrájktöretés sikerrel jár.

Hogy a régebbi kudarcairól elterelje a figyelmet, megint egy ujabb bányáról jelenti, hogy megnyitotta. Még pedig fegyveresek kiséretében, mert mindjárt azt is bejelenti, hogy a bányára és a bánya üzemre "8 deputy sheriff" vigyáz, akik meg fognak akadályozni mindenféle zavargást.

A mansfieldi bánya volt egyike azoknak a bányáknak, melyeket a Pittsburgh Coal Co. lezárt. A lezárás 1925 április 30-án történt és a társaság ebben a bányában rendszerint 400 bányászt dolgoztatott és a napi kitermelése meghaladta a másfélezer tonnát.

A társaság állitólag ugyanennyi emberrel kivánja üzemben tartani a bányát, de hogy mennyivel kezdte meg a sztrájk töretést, arról egyelőre nem adott ki jelentést. Ezt ugy látszik kevésbé fontosnak tartotta, mint azt, hogy "8 sheriffel" vigyáztat a bányára.

A megnyitás napján ki is vonultak az állig felfegyverezett sheriffek a sztrájktörő bányászok mellett a bányához és az egész kivonulásnak olyan volt a szinezete, mintha nem is munkásokat, de rabokat kisérnének ki.

A sztrájkoló bányászok némán, egy szó kimondása nélkül nézték a gyászos csapatot és a sztrájktörő bányászok is ugy látszik szégyelhették, hogy minő aljas munkára vállalkoztak, mert bizony szemlesütve haladtak a bányához nagy kerülővel.

Ez a kis csapat ember, tehát alig tizedrésze a rendes munkásoknak, kezdte meg az üzemet a Mansfield bányában és ezzel a pár emberrel akarja a társaság a bányát rendszeresen üzemben tartani.

Az előjelek azt mutatják, hogy a társaság a mansfieldi bányában is kudarcot fog vallani, ahogy kudarcot vallott a többi bányában is, ahol az 1917-es bérek mellett kezdte meg a munkát.

A Pittsburgh Coal Company még mindig nem akarja belátni, pedig már érzékenyen tapasztalhatta, hogy nem fizetődik ki a sztrájktöretés, hogy sokkal többet ráfizet a sztrájktörő munkásokra és azok felhajtása sokkal többe van, mintha megadná a bányászainak az őket megillető béreket.

De nemcsak a munkások felhajtása, az emberfogók magas dijazása növeli a költségeket, mert mindehhez még hozzájárulnak a fegyveres őrök magas fizetése.

A napnál is világosabb, hogy rá kell fizetni az olyan termelésre, ahol minden pár munkásra egy munkanélküli fegyveres őrt kell fizetni, ahol szakértelem nélküli szedett vedett népség dolgozik a bányákban. Sem rendes munkát nem képesek végezni, sem nem képesek a szerszámokra vigyázni, a bányát karban tartani, ami mind költséggel és kiadással jár.

Azért a társaság tovább folytatja kisérletét és tovább vivja elkeseredett harcát a bányászai ellen, mert arra számit, hogy a rendes bányászai nem birják sokáig, le fognak törni, az éhség kényszeriteni fogja őket, hogy a harcot feladják. Addig azonban, hogy a bányászok erkölcsi erejét, bizalmát, kitartását megingassa, szükség van a bánya üzem tessék-lássék fentartására és tartja a szedett-vedett sztrájktörőket, ha nem is dolgoznak semmit.

A sztrájktörők is tudják ezt és nem is az a céljuk, hogy dolgozzanak, hogy tisztességes munkát végezzenek, csak épen, hogy a bányában töltsék el az időt és valamennyit csináljanak, amivel azonban nem nagyon erőltetik meg magukat. Tudják ők nagyon jól, hogy ha a társaság megegyezik rendes bányászaival, akkor nekik ugy sem lesz helyük a bányában és akkor mehetnek tovább, mert tisztességes bányász nem is türné meg őket a közelükben.

A Pittsburgh Coal Company bejelentette, hogy az 1917-es bérek alapján megnyitott nyolc bányában már 905 ember dolgozik. Hogy helytálló-e ez a szám azt nem tudjuk, azonban annyi tény, hogy még az esetben is, ha csakugyan 905 emberrel dolgoztat a bányáiban, még az se egyéb mint a kudarc beismerése, mert hiszen rendes körülmények között ennyi ember két bányájában dolgozott a társaságnak és a nyolc megnyitott bányában legalább 3—4000 embernek kellene dolgozni.

—o—

APÁT ÉS FIUT EGYSZERRE ÖLT MEG A GÁZROBBANÁS.

Joseph Stephenson 58 éves bányasuper, fiával a 28 éves Williammal együtt körüljárta a Little Betty bányát reggel munka előtt, hogy meggyőződjön, vajjon rendben van-e minden.

Egy helyen egy gázömlésre bukkantak, mely a szén közül egy résen tódult elő és a kiömlő gáz a nyitott karbid lámpájuktól meggyulladt és felrobbant, mindkettőjüket azonnal megölte.

Mikor a bányászok később a munkába mentek, együtt találták meg az apát a fiával holtan a bányában.

MAGYARORSZÁGI HIREK

A magyarországi bányászok uj nyugdijbiztositása

A nemzetgyülés egyhangulag kimondotta a társaspénztárak központositását. — A magyarországi bányászszervezet diadala az uj törvény.

593. szám.

TÖRVÉNYJAVASLAT

a bányatörvény alá eső üzemekben és az ezekkel kapcsolatos ipari üzemekben foglalkozó munkásoknak és altisztek-nek, valamint ezek családjainak nyugbérbiztositásáról.

1. A magyar királyi népjóléti és munkaügyi miniszter fölhatalmazást kap, hogy a bányatörvény alá eső üzemekben és az ezekkel kapcsolatos ipari üzemekben foglalkozó munkásoknak, altiszteknek, valamint ezek családtagjainak nyugbérbiztositását a törvényhozás rendelkezéséig rendelettel, egységesen országos jellegü biztositás keretében szabályozza. A biztositást — a föladat körébe tartozó egyéb biztositási ágaktól elkülönitve — a biztositottaknak és munkaadóiknak külön önkormányzatban gyakorolt egyenlő jogurészvételével az Országos Munkásbiztositó Pénztár teljesiti.

Egyes állami üzemek munkásainak és altisztjeinek, valamint ezek családtagjainak nyugbérbiztositása tekintetében a magyar királyi népjóléti és munkaügyi miniszter az érdekelt miniszterekkel egyetértve külön intézkedést tehet.

2. A munkásbiztositási biráskodásról szóló 1921: XXXI. törvénycikknek rendelkezéseit az 1. pontban emlitett nyugbérbiztositás körében is alkalmazni kell. A szükségesnek mutatkozó eltéréseket a magyar királyi igazságügyminiszter a magyar királyi népjóléti és munkaügyi miniszterrel egyetértőleg rendelettel állapitja meg.

3. Ennek a törvénynek a végrehajtásával a magyar királyi népjóléti és munkaügyi miniszter, a 2. pontban foglalt rendelkezés tekintetében pedig a magyar királyi igazságügyminiszter bizatik meg, akik az érdekelt miniszterekkel egyetértve járnak el.

Budapest, 1925 január hó 19-én.

Dr. Vass József, s. k.,
m. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter.

Munkában összeroskadt emberek, robbantásnál megvakult bányászok, özvegyek és árvák lelki szemei előtt fölcsillan a remény sugara. Lehetséges, hát végre megtörténik az, ami után ezrei a dolgos embereknek vágyódnak. Velünk is foglalkoznak, egyszer ránk is néznek és segiteni akarnak ezen a nyomoruságon.

Az első komoly lépés megtörtént, és hisszük, reméljük, hogy most már ezt gyors ütemben fogja követni a többi. Több mint tiz éve hangzik erőteljesen a követelés minden gyülés alkalmával, de tiz év előtt is már fönnállott ez a bányászok akkor még szervezetlen tömegeinek lelkében és azok, akik ésszel meg tudták érteni a rettenetes helyzetet, rájöttek, hogy ez az állapot igy nincsen jól. Az ujabb kor szabadságmozgalmai megszüntették a jobbágyságot, de a bányászokról elfeledkeztek. Igaz, hogy nem volt az ő jobbágyságuk törvényesen kimondva, de annál sulyosabb volt a helyzet. Nem mozdulhatott, mert ha megmozdul, akkor öreg napjaira mi lesz vele, gondolta magában az igát húzó proletár. Ez a remény adott neki erőt ahhoz, hogy szenvedjen, elviselje följebbvalói durvaságát, az alacsony bért, a rossz lakást, a szociális gondoskodás hiányát, az emberhez nem méltó életmódot, mind abban a reményben, hogy ha megöregszik, majd nyugdijat kap. Nem akarta a 20—25 évét elvesziteni, és azért türt mindent lázas, ziháló mellel, reumától nyikorgó térdekkel, ment, ment és kaparta a fekete gyémántot, amelynek értékéből nagyon kevés jutott neki.

Ez a jobbágyság most megszünt, fölszabadult évszázados lekötöttségéből a bányász. A láncok szét vannak tépve: a nemzetgyülés törvényben kimondotta a társpénztárak központositását az Országos Munkásbiztositó Pénztár keretében. Kimondotta azt is, hogy a jövőben a társpénztárba ne csak a munkás fizessen be, hanem fizessen be a munkadóvállalat is, még pedig ugyanolyan összeget, mint a munkások. Ez a két vivmány törvényben van kimondva, ezen már változtatni senki sem tud és ezt végre kell hajtani. Rajtunk mulik csak, hogy most már a végrehajtás se késsen soká.

A nemzetgyülés pártjai egyértelmüleg fogadták el a törvényjavaslatot, amire kevés példa volt, és hozzátették a fölszólalók azt is, hogy elvárják a kormánytól, hogy ennél az első lépésnél nem fog megállni, hanem tovább megy és gyorsan végrehajtja a törvény rendelkezéseit, hogy legalább az eddigi mulasztásoknak egy részét behozza.

A törvény kimondotta a társasládák központositását, de a kiadandó rendeletben kell érvényt szerezni annak, hogy a különböző bányatelepeken eltöltött idő is központosittassék és igy biztosittassék a dolgozó munkások nyugdija. Ha ez nem történik meg, megint csak félmunka lesz végrehajtva, és a munkások százai és ezrei veszitik el ezen a cimen nyugdijukat.

A kormánynak magának is teljes sullyal éreznie kell a felelősséget, mert az ő politikája következményeként lettek munkanélkülivé ezrei a munkásoknak. Az ő gazdasági politikája következményeként voltak kénytelenek elmenni idegen országokba és ott megkeresni azt a kenyeret, amit itthon nem tudtak megtalálni. Nem a munkás hibája, hogy munkahelyét kénytelen volt megváltoztatni, a munkás nem a saját jószántából ment ki külföldre, hanem kiüzte őt az éhség, a nyomoruság ,hogy idegenben éljen addig, amig megint vissza tud jönni és itt meg tudja keresni azt a falat kenyeret, ami az éhség csillapitására kell. Ha pedig visszajön, akkor a jogokat is vissza kell adni, azokat, amiket szerzett, mielőtt a viszonyok innen kiüldözték.

Hány munkás volt kénytelen tudomásul venni, hogy hosszu évi munka eredményeként közölték vele, hogy részére nincs munka. Nincs munka annak, a ki évtizedeken keresztül befizette járulékait a társládába, hogy öreg napjaira nyugdijat kapjon és most mehet más telepre, már ha kap munkát. Már elmult negyven éves, nem veszik föl a nyugdijpénztárba és igy fosztották meg emberek ezreit, akaratuk ellenére, éveken keresztül szerzett jogaiktól. Ez lesz a legfontosabb követelés, a melyet keresztül kell vinni és keresztül lehet vinni, ha ezt a munkásság akarja.

A magyar szociális törvényhozás elmaradottságát legjobban jellemzi az, hogy az elmult évi sztrájk alkalmával a munka fölvételének egyik föltétele volt a munkások részéről, hogy a bányatársulatok ne ellenezzék a társpénztárak központositását. A másik jelentős lépés ezen a téren a társpénztári választmányi tagoknak a mult év október havában megtartott országos értekezlete. Ennek az értekezletnek volt az eredménye a törvényjavaslatnak január hó 19-én történt benyujtása. Sok hónap mullott el azóta és dolgoztak a titkos kezek a törvény javaslat ellen de hiába, végre el van fogadva a törvény.

Tanulják meg ebből azok, a kiknek nincsen részük ennek a munkának az elvégzésében, hogy ezt a harcot a szervezett munkásság vivta meg az ő módszerével. Szervezett munkások jártak el a gyülésekre, amelyeken ezt a nyugdijpénztárren dezést követelték, szervezett munkások tartanak fönn lapot, amely az ő érdekeiket védi, szervezett munkások adják összesze azt a pénzt, ami ehhez szükséges, és most tanulják meg ebből azok is, akik kivül állnak, hogy a munkásnak hol a helye.

A hosszu éjszaka után derengeni kezd a hajnal. A sötétség oszlandóban van. Emberek ezrei évek óta harcolnak a sötétség ellen, üldöztetve a hatalmasoktól, cserben hagyva társaiktól. Folytatták a harcot a sötétség, a tudatlanság, az elnyomatás ellen. Kezd világos lenni. Hamarább érünk célhoz, ha széthuzás helyett összetartunk és testvériesen fogjuk meg egymás kezét és haladunk a rögös uton, mindig csak fölfelé.

(Bányamunkás)

NÁLUNK AZ ÖN ANYANYELVÉN BESZÉLNEK.

Otthonérzi ön magát nálunk a Mellon National Bankban, mintha csak házában lenne, mert a mi alkalmazottaink között olyanok vannak, akik ismerik hazáját és beszélik az ön anyanyelvét.

Pénzügyeinek elintézésénél mindenképen segitségére vagyunk, meg védjük érdekeit és a legjobban állunk szolgálatára.

A világ minden pontjával összeköttetésben állunk és igy ön pénzügyeit a legjobban legnagyobb biztonsággal és gyorsasággal intézheti általunk.

Betétje nálunk a legnagyobb biztonságban van, amit vagyoni szilárdságunk és jártasságunk a pénzügyek elintézésében biztosit.

Bármikor felkeresheti bennünket, és megbeszélheti velünk az ön pénzügyei intézését.

MELLON NATIONAL BANK
PITTSBURGH, PA.
Foreign Exchange and Banking
OLIVER AVENUE
and
SMITHFIELD STREET.

OTTHONT ALAPITÓKHOZ!

Ha valaki "OTTHONT" akar alapitani, akkor nagyon válogassa meg azt a helyet, ahol megtelepedni akar. Az "OTTHON" nem egy máról-holnapra elmuló gondolat; az "OTTHON" nem egy gyár, nem egy bánya, nem egy üzlet, ahol a munkavezetőnek csak be kell jelenteni a kilépést és akkor megkapja a fizetést, mehet más gyárba, bányába, üzletbe dolgozni s ujra csak 1 vagy 2 heti fizetéses rabszolgája lesz egy vállalatnak, de amellett folyton rettegnie kell, hogy a munkaadó leteszi, mert az üzlet ugy kivánja. A gyári, üzleti, vagy bányabeli munkás életében legfeljebb az a változás áll be, hogy könnyebb vagy nehezebb, piszkosabb vagy tisztább, nagyon unalmas vagy kevésbé unalmas munkát kap, de munkája egyaránt egyhangu, lélekölő, egészségrontó, szellemet és testet sorvasztó munka, amely egyhanguságánál fogva kiöli az egyénből az önálló gondolkozást, megtöri az akaraterőt, a munkakedvet, az életkedvet, s az egyént önkéntelenül is géppé alakitja át. A gépember örült hajszával dolgozik, hogy elérje az aranyborjut, s ebben az örült hajszában a tülekedők 99 százaléka kimerül, ideges, beteg lesz, idő előtt megöregszik, s akkor látja be, hogy leélt egy ideges, fáradságos életet, amelynek jutalma egy összetört, kifáradt emberroncs. Öregségében eszmél azután reá, hogy jobb lett volna fiatal korában, vagy az élete derekán kimenekülni a pénz utáni hajszából a szabad természet ölébe, ahol kevesebb az arany, de több a boldogság, ahol kisebbek az igények és a vágyak, de tisztábbak az örömök, ahol az élet örömök mérsékeltebbek, de annál természetesebbek, ahol a gyermekeket nem az utca, hanem a szülők nevelik, ahol a gyermek és a szülők között meg van a szeretet és ahol öregségünkre meg van a biztos KENYERÜNK. E miatt

Egészséges otthont

alapitani legyen a jelszava minden értelmesen gondolkozó embernek.

KI A SZABADBA, ahol még egészséges munka mellett meg vannak a természetes ÉLETÖRÖMÖK.

De az "OTTHON" alapitásánál nyissa ki minden ember a szemét, szedje össze az eszét, s mérlegelje hidegen, józan számitással az eshetőségeket. Ne hallgasson felcsigázott érzékére, ne fusson senki sem beigért — aranyhegyeknek, ne vezessen senkit félre esetleg a dél téli tányérnagyságu rózsái, a december, január, február, március és április hónapok alatt élvezhető hüsitő tengeri fürdő, amelyet aztán alaposan lesüt a nyár forró, perzselő napsugara — hanem irányitsa tekintetét oda, ahol a MINDENNAPI BIZTOS KENYERE MEG VAN, ahol egész éven át termelhet — nemcsak a téli hónapok alatt —, s a hol egészséges, VÉRMÉRSÉKLETÉNEK MEGFELELŐ téli, tavaszi, nyári és őszi hónapjai alatt minden időszaknak meg van az öröme, az élvezete, de a gyümölcse is.

ALAPITSON mindenki EGÉSZSÉGES OTTHONT, BOLDOG OTTHONT, NYUGODT OTTHONT, de egyben

Biztos otthont

Ilyen otthonok megalapitására nyujt most alkalmat a GREATER FLORIDA DEVELOPERS, INC. bonded syndicat társaság

ÉSZAKNYUGAT-FLORIDÁBAN, WASHINGTON COUNTYBAN A "WASHINGTON FARMOKON" ÉS "WASHINGTON AKEREKEN"

Floridának ez a legmagasabb fensikja, ahol egyenes tiszta tölgyfás földjei minőségileg elsőrendüek, éghajlata pedig magas fekvésénél fogva valóságos gyógyhely jelleggel bir, haldus, tiszta, édesvizü tavai és forrásvizei pedig a természet egyik legszebb alkotásának a szüleménye.

A természetnek e gyönyörü fensikja, földjeinek csodálatos összetétele, a vidéket szinte

Otthonok

alapitására teremtette. Mindenki szerezhet magának egy "OTTHONT" e fensikon, akiben csak egy kis szorgalom és akaraterő van. Mert földjeink termékenyek, a déli, mérsékelt égövi és északi gyümölcsök éppen ugy megteremnek mint a szemes gabona, szálastakarmány, zöldségfélék; tehát itt a gazdálkodó mindazt megtalálja, ami egy IGAZI OTTHON megteremtéséhez szükséges. A piac pedig biztositva van, mert a földeken keresztül megy a termést összeszedő vonat és a termést a társaság saját maga veszi át a mindenkori piaci áron, igy a gazdálkodónak nem kell a piac után futkosni terményeinek értékesitése végett. Tehát itt minden összpontosul.

A földeink egyelőre még olcsók: akerja 125 dollár.

A magyarság kedvéért magyar osztályt szerveztünk, magyar tisztviselőket tartunk, magyar gazdatisztet bocsájtottunk a magyar földvásárlók rendelkezésére, söt most épül egy 15 szobás magyar CLUBHÁZ, ahol magyar lesz a házvezető és magyar lesz a kiszolgálás. Aki tehát a

GREATER FLORIDA DEVELOPERS, INC. társaságnak a "WASHINGTON FARMJAIBÓL" ÉS "WASHINGTON AKERJEIBŐL"

venni akar, avagy vidékünket meglátogatni akarja, az irjon magyarul a következő cimre:

GREATER FLORIDA DEVELOPERS INC.
HUNGARIAN DEPT. BOX 47, TALLAHASSEE, FLA.

A cimzésnél világosan kiteendő a "HUNGARIAN DEPT., mert más osztályunk is van. Ha valaki huzamosabb időt óhajt Floridának e vidékén eltölteni, az jöjjön el a magyar házunkba, ahol olcsó pénzért kedvező árban lakhat és étkezhet, s legalább személyesen meggyőződhetik arról, hogy menynyivel fölülmulják földeink

JÓSÁGBAN, SZÉPSÉGBEN, TERMŐKÉPESSÉGBEN ÉS ÉGHAJLATILAG

Floridának bármely más vidékét. Kaphatnak Floridában nagyon olcsón mocsaras, lápas, alacsonyan fekvő futóhomokos földeket, de a Washington Farmok és Washington Akereknek párját sehol sem fogják feltalálni. Utazzák be egész Floridát, nézzék meg utoljára a mi földeinket, s mi nem félünk a döntéstől. Automobilon jövők kérjenek utbaigazitást az utirány felől; vasuton jövők kérjék a menetrendünket; akik pedig "ISMERTETŐ FÜZETÜNKET" óhajtják, azok irjanak érte a magyar osztályunkhoz.

Minden levélre és kérdésre azonnal válaszolunk.

Tallahassee Florida fővárosa, aki ide eljön, az itt minden információt beszerezhet földeink felől.

Tisztelettel

a Greater Florida Developers, Inc. társaság nevében:

SÁNDOR PÉTER
a magyar osztály vezetője.

W. E. FRENCH
General Manager.

Karácsonyi Pénzküldemények.

Pénzküldemények akár Dollárban, akár bármely külföldi pénznemben, melyekre DECEMBER 10-ig megbizást kapunk még KARACSONY ELOTT megérkeznek haza.

Ezen időpont után csakis kábel utján lehet Karácsonyi kifizetésre pénzt küldeni.

A mi jó hirnevünk és régi gyakorlatunk biztositják Ont a pontos kifizetésről.

American Union Bank
New York City.
Főintézet: 10 EAST 22nd ST. a Bankpalotában.
Fiókintézet: 1597 SECOND AVE Cor. 83rd St.

EGY SZÉP FALINAPTÁR MINDEN MAGYAR OTTHONÁBA.

Egy szép falinaptár minden otthonba egész éven át a berendezés diszét képezi. A Triner Falinaptárról ismert dolog, hogy minden évben a szezon legjobb naptára. És ezek mindig jobbak és jobbak minden decemberben, mert a Joseph Triner Company, a hires Triner Keserü Bor gyárosa, és azok a müvészek, akik a társaság szolgálatában állnak, a tehetségük javát fordithják arra, hogy a Triner Keserü Bor barátainak meg elégedését kiérdemeljék. Triner Falinaptár az 1926-ik évre valami egészen uj és különleges szép. Mutatja a valóban boldog és egészséges otthont: Egy fiatal gyönyörü anya játszadozik kisdedével egy napfényes szobában, és a boldog férj mosolyog reájuk. A derült mosoly ezen három arcon teljesen összhangban van a mosolygó kerttel és a kék éggel a háttérben. Az Ön drugstórosa vagy kereskedője ingyen ad Önnek abból, vagy küldjön Ön 10 centet postaköltségre erre a cimre: Joseph Triner Company, 1333 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. Ne késlekedjen, mert tavaly is 500,000 naptárnál több volt készletben és mind elfogyott még Karácsony előtt.

A Magyar Bányászlap előfizetési ára egy évre 2 dollár.

CUNARD

MAGYARORSZÁGBA
(Cherbourgon át)

Leszállitott árak harmadosztályu oda- és vissza szóló körutazási jegyeknél:

BUDAPESTRE és vissza a

BERENGARIA) AQUITANIA) $204.00

MAURETANIA $200.00 és adó.

INDULÁSOK SZERDÁN.

Magyarországba 8 nap alatt.

Nem polgár utasok visszajöhetnek a kvótára való tekintet nélkül. Minden harmadosztályu utas kabinban lesz elhelyezve. Makulátlan tisztaság, kitünő táplálék. Részletekért forduljon a helyi ügynökséghez, vagy

CUNARD LINE
1406-H. St. N. W. Washington, D. C.

Szembetegek Figyelmébe!

Dr. HOITASH J. FRIGYES
SZEMORVOS
Wien (Bécs)-ből, Ausztriából
Huntington, W. Va.
SIMMS KELLER BUILDING
HIVATALOS ÓRÁK:
Délelőtt 9—12-ig, Délután 1—5-ig.
704 Fourth Avenue.
MAGYARUL IS BESZÉLNEK!

A Bányászlapot bányászok irják, bányászokról, bányászoknak.

MI LESZ ÖNNEL, HA MEGÖREGSZIK?

Gondoljon öreg napjaira és vegyen olyan életbiztositást, melyet

MÉG ÉLETÉBEN KIFIZETNEK.

MAGYAR KÖTVÉNYT KAP, melyből Ön pontosan tudja, hogy milyen biztositást vásárolt.

Bővebb felvilágositásért irjon a következő cimre:

NATIONAL INSURANCE AGENCY
HIMLERVILLE, KENTUCKY.

A Provident Life and Accident Insurance Co. vezérügynöksége.

SECOND NATIONAL BANK

Brownsville, Pennsylvania

Ne küldje pénzét idegen helyre.

Ne menjen kis, gyenge bankba, hanem jöjjön hozzánk, a vidék egyik legerősebb bankjába.

BETÉTEK UTÁN 4 SZÁZALÉK KAMATOT FIZETÜNK és szükség esetén pénzét felmondás nélkül fizetjük vissza.

Pontos, lelkiismeretes kiszolgálásról biztositjuk.

SECOND NATIONAL BANK

L. B. BULGER, Cashier. EARL HUSTON, President.

Brownsville, Pennsylvania

MAGYAR BÁNYAPLÉZEK MESÉI

Hotel Red Star

Irta: FÜLÖP ILONA

(Folytatás)

Sáfrány Pál kiment a házból és elindult az olasz asszony háza felé. Nem ment, csak ugy sompolygott, hogy minél később érjen oda. Alig volt a ház ötven lépésnyire, de Sáfrány Pál igen aprózta a lépést, százat is lépett, mig odaért. Kivörösödött az arca, mint aki először jár a tilosban.

Az olasz asszony a konyhában sürgölődött, de azért mélyre vágott selyemruha volt rajta. Az arca meg mint mindig igen nagyon ki volt pirositva. Azt gondolta Sáfrány Pál, hogy jaj istenem, hát ide jutottam.

Jó is, hogy nem látunk a jövendőbe. Mert akkor visszafelelhetett volna Sáfrány Pálnak a jövendő titkait őrző hang és ezt mond ta volna:

— Ajaj, Sáfrány Pál, te ezen akadsz fel? Hiszen ha csak tudnád, hogy hová fogsz te még eljutni, csak várjál.

Kicsit hebegett a magyar ember, amikor kimondta a mosolygós olasz asszonynak:

— Miszisz szik, ju giv mi viszki.

Ugy érezte szegény, hogy kötelessége megmagyarázni, hogy mire kell neki a viszki, hogy ne gondolja ez a rusnya asszony, hogy talán ő belőle is kosztümer lesz.

— Viszki gud — mondta az olasz asszony, aztán bement a másik szobába, ahol vagy hat férfi ült az asztalnál és ittak, danolgattak.

Sáfrány Pál nagyon félt és már majdnem imádkozva kivánta, hogy bárcsak kikerülne már ettől a háztól. Mert istenem, mi lesz, ha begyün épen most egy szárazdetektiv, és viszi őt egyenesen a börtönbe a többivel együtt. Azoknak ugyan mondhatja, hogy a miszisz beteg és arra köll a pálinka, azok ugyan nem hiszik el neki.

Kihozta az asszony a pálinkát egy kis üvegbe és egy dollárt kért érte. Az ember hamar kifizette a dollárt és kilépett az ajtón. Rémülten körülnézett, nem látta-e valaki, hogy ebből a bünös házból jött ki? Azt hitte, hogy minden ember keresztül lát a kabátja zsebén és meglátja, hogy pálinkát visz. Égette is az oldalát s amilyen lassan tette meg az utat odafelé, olyan gyorsan rohant haza.

Szó nélkül odatette az asszony elé a pálinkát.

— Mit fizetett érte?

— Volt pofája egy dollárt kérni ezért a csöpp kis üvegért. Hiszen ez még drágább, mint az orvosság.

— Miért ne kérne — mondta az asszony — ha akad, aki megfizeti. Ha ő nem árul, árul más. Mindenkinek kell a pénz, oszt mindenki ugy csinálja, ahogy tudja.

— Na mán akkor inkább sose legyen nekem pénzem, semhogy igy keressem, hiszen bele bolondulnék a félelembe, hogy mikor kapnak rajta és mikor kerülök be a börtönbe. Többet ér a becsület, mint a pénz.

— Egy ilyen gyávának, mulyának, mint maga. Csak maga ne nagyon keresse a becsületet, mert ott van a becsület, ahol a pénz van. Magának van becsületje, oszt nekem nincs egy rendes ruhám. Nekik nincsen becsületjük, de selyemben járnak oszt tele vannak pénzzel. Megsütheti a nagy becsületjit... Jobb lesz, ha ad egy poharat.

Az ember hozott egy poharat. Az asszony kiitta a pálinkát, de nem izlett neki. Nagyon kaparta a torkát, mert mérges volt, erős, mint a tüzes paprika. Krákogott egy kicsit utána, de azért cuppogósan mond ta:

— ájnye, de jó, ettül ugyancsak meggyógyulok. No igya meg maga a többit.

— Nem iszom én, minek az nekem, nekem nem fáj a gyomrom.

— Na csak igya meg, ne legyen mán olyan nyámnyila, ejnye no. Ember, oszt meg ijed egy kis italtul.

A férfi lehajtotta az italt. Izlett neki. Jó volt, tüzes.

— Hát ez elég jó, de igen drága. Ennyit nem ér meg.

— Nem ér annak, aki vesz — mondta az asszony, — de ér annak, aki eladja.

Az bizonyos, hogy a pálinka csudát tett, mert az asszony hamarosan meggyógyult tőle, mielőtt az leért volna a gyomrába. Persze, hiszen nem is fájt a gyomra neki, csak fondorkodás volt az egész dolog. Mind járt jobb kedve is lett neki, abbahagyta a veszekedést és Sáfrány Pál is megnyugtatta a lelkiismeretét azzal, hogy szükség törvényt bont.

Reggelre egészen jól lett az asszony, fel is kelt rendes időben, reggelit készitett az urának, rendbehozta a lakást és kicsit kicsinositotta magát is. Sokáig nézte magát a tükörben és meg volt elégedve magával. Harminc éves asszony volt, virágzó, keményhusu. Ahogy igy nézte magát, megint csak eszébe jutott a Kiscsorba Mihály, akiből bizonyosan nem lett ilyen nyavalyás, jajgató ember, mint az ura. De azért ez a gondolat épen csak ugy átvillámlott az agyán.

Délután, alig hogy neki fogott a vacsora főzésnek, vendég érkezett a házhoz. Egy igen jóképü barna legény, aki igy köszöntött be:

— adjon isten jónapot kivánok.

Sáfrányné ugyancsak elbámult, amikor magyar szót hallott, mert amióta Bluevillere kerültek, az urán kivül még nem hallott egy lelket se magyarul beszélni, ugy hogy néha már azt hitte, hogy tán nincs is a világon más magyar, mint ők ketten, a többi meg mind polyák, olasz, meg amerikai.

— Jónapot — mondta hirtelen örömmel Sáfrányné. — Hát én azt hittem, hogy nincs is ezen a telepen több magyar mirajtunk kivül.

— Hát nem igen volt — mondta a vendég — de most már lesz, mert hogy én ma jöttem és itt kaptam munkát a bányánál. Épen azért is jöttem ide, merthogy más magyar nincsen. Az én nevem Csohány Sándor és a fórman ide küldött, mert én megmondtam neki, hogy csak ugy maradok, ha magyar helyen kaphatok burdot, mert az én gyomrom ugyan be nem veszi a rántatlan babot, csak ugy sóba-vizbe, meg a grévit. Hát azt szeretné tudni, hogy adna-e a miszisz nekem burdot.

— Hát... nem tudom. De csak kerüljön beljebb, oszt üljön le. Hát eddig nem igen gondoltunk arra, hogy burdot adjunk, mert hát nem is volt itt magyar ember, de én gondolom, hogy kötelességünk is, hogy kisegitsük a honfitársunkat, mert hiszen mi sem tudnánk megenni az amerikai kosztot. Én meg magyarosan főzök, akármilyen régen is vagyunk itten. Én bizony berántom a zöld babot, csak ugy hazai módra és se a marhapörköltet, se a turós csuszát én nem felejtettem el. Még szalonnát is teszek rája, ugy apró darabkákra vagdalva.

— Jaj, ne is mondja tovább miszisz, mert hogy épen ez a kedvenc ételem. Hát már remélem, csak megszánnak és idevesznek, igérem, nem lesz sok bajuk velem, mert én nem kivánok sokat és akárhol is elhálok.

— Hát meg kell kérdezni a gazdát is, mert hogy eddig nem beszéltünk róla soha. De mindenesetre maradjon itt vacsorára és vacsora után majd megbeszéljük a dolgot.

Igy találta ott a házánál Sáfrány Pál Csohány Sándort. Az asszony elmondta, hogy mi járatban van a vendég, Sáfrány Pál nem adott feleletet, de vacsorára ő is marasztalta a vendéget, sőt szállást is adott neki. Az asszony vetett neki ágyat a másik szobában, a diványon és rövid beszélgetés után nyugodni is tértek, mert a vendég biztosan elfáradt és az utolsó éjszakát is a vonaton töltötte.

Mikor magukra maradtak, Sáfrány Pál kijelentette, hogy ő nem akar a házánál burdost, mert az csak bajt okoz. Az asszony azonban erősködött, hogy rájuk fér a pénz, a burdos csak neki jelent munkát és ha ő nem sokallja, hát akkor mit bánja. Inkább örüljön, hogy olyan felesége van, aki hajlandó dolgozni, csakhogy egy kis pénzt szerezhessenek, ha már egyszer a férj nem tud elég pénzt keresni ahoz, hogy hazamenjenek. Féléjszakán keresztül veszekedtek, de az asszony győzött: Csohány Sándor ott maradt a háznál. Beállitottak egy ágyat a másik szobába és a hónap végén a burd árát betették a takarékba.

Sáfrány Pál is belenyugodott már a dologba, mert Csohány Sándor rendes embernek lászott. Neki is jól esett, hogy vacsora után beszélgethetett valakivel. Mindjárt fel vidult a ház, mert eddig nem volt barátjuk egy se.

Vagy egy hónapja lehetett ott Csohány Sándor, amikor az első lépés megtörtént. Csohány térde az asztal alatt hozzáért az asszony térdéhez. Ágnes ijedten és nekipirultan elhuzta a térdét, mintha megsütötte volna és zavartan nézett Csohányra, aki állta az asszony tekintetét. Az asszony elfordította a szemét, de amikor ujra a legényre nézett és a legény tüzes, kérő szemekkel nézett rá, akkor a térde az asztal alatt lassan hozzácsuszott a legény térdéhez.

— Ejnye, de jó ez a turós csusza — mond ta Sáfrány Pál.

— Nagyon jó — mondta Csohány Sándor és erősen az asszonyra nézett ujra...

— — — — — — — — — — — — — — — —

Amilyen csöndes, néptelen volt eddig Sáfrány Pál házatája, annyira megélénkedett. Mert Csohány Sándor irt egy barátjának, hogy ő is jöjjön oda, megy jól a munka és nagyszerü a burd is. Igy került aztán Bluevillere Vasas Józsi fiatal legény, akit követett nemsokára az apja Vasas Dani özvegyember is. Mindaketten Sáfrányéknál kaptak burdot, mert más magyar nem volt a telepen.

Sáfrány Pál sehogyse tudott belenyugodni abba, hogy a felesége burdosokat tartson. Annyit beismert, hogy ő is jobban érzi magát, amióta van valaki a házban, akivel elbeszélgethetett, mert az angolokkal, más nemzetiségüekkel ugyancsak nem tudott összebarátkozni s az utóbbi időben mind többet veszekedett az asszonnyal. Mert Ágnes nagyon megváltozott. Amig azelőtt szeretettel, türelemmel, gyöngédséggel ápolta az urát, most sokszor durván szemrehányást tett neki a betegségéért. Szegény Sáfrány Pál hiába mondta, hogy hiszen munka közben kapta a betegségét, hogy ő jót akart, többet akart keresni, ezért ment vizes plézbe dolgozni, de az asszony csak zsörtölődött.

(Folytatása következik)

ELÜTÖTTE AZ AUTÓ.

Emil Burland 55 éves bányászt, Wilsonville, Illinoisban amint munkájából hazafelé tartott elütötte egy autó és a kerekek halálra gázolták őt.

—o—

AGYONÜTÖTTE A LEJÁRÓ KŐ.

William Spinney 25 éves bányászra, Sparta, Illinoisban, munkaközben egy hatalmas kőzet szakadt, mely azonnal megölte szerencsétlen bajtársunkat.

AGYONLŐTT BÁNYÁSZ.

Dario Roncant peoriai, Illinoisi bányászt agyonlőtték.

A tettes kézrekeritése iránt a hatóságok megtették az intézkedéseket.

—o—

TÜZ A RHONDA BÁNYÁBAN.

A Rhonda bányában, Eynon, Pa.-ban a külső épületekben tüz ütött ki. Mire azonban észrevették, már annyira elharapózott, hogy nem lehetett eloltani és egy épület 25,000 dollár értékben, teljesen földig égett.

BELÖVÉSNÉL SZERENCSÉTLENÜL JÁRT BÁNYÁSZ.

Henry Meyer, Edgemont, illinoisi bányász a belövéshez a lőréseket készitette elő. Mikor munkájával készen volt, hátrább vonult és várta, hogy a lőpor a tömésben kirobbanjon. A robbanás azonban nem állt be és Meyer visszament a töméshez megnézni, hogy mi a baj.

Abban a pillanatban kirobbant a lőpor és a robbanás ereje oly irtóztató erővel zuditotta hozzá a széndarabokat, hogy halálos sebektől boritva összeesett.

Bár bajtársai kiáltására azonnal segitségére siettek és azonnal elvitték az orvoshoz, nem lehetett már az életnek megmenteni és pár percnyi kinlódás után meghalt.

—o—

LEÉGETT TIPLI.

A Whiteman bányának tiplie leégett.

A bánya a Clarksburg Big Vein Coal Company bányája volt Wilsonburg közelében W. Virginiában és a társaság azt állitja, hogy szervezett bányászok gyujtották fel, mert a bánya open shop alapon dolgozott és az emberek egyrésze sztrájkban volt.

A tipli ellen állitólag már több izben kiséreltek meg dynamitos merényletet, azonban ezelőtt soha sem sikerült a tervük a merénylőknek.

—o—

HALÁLRA SUJTOTTA A VILLANYÁRAM.

Chas. O'Hill bányász Zeigler, Illinoisban munkájából tartott kifelé a bányában, amikor véletlenül hozzáért a magas feszültségü áramhoz, mely azonnal halálra sujtotta.

LEZÁRT A GALLOWAY BÁNYA.

A Galloway Coal Co. No. 1. és No. 2. bányája Galloway, W. Va.-ban lezárt és 500 bányász maradt ennek folytán munka nélkül.

A társaság azt állitja, hogy a bányát le kellett zárni, mert a szerződései lejártak és ujabb szerződést nem tudott kapni a szállitására a jelenlegi bérek mellett.

A társaság szervezett bányászokkal dolgozott és a szervezet béreit fizette.

—o—

TÜZ AZ ONEIDA BÁNYÁBAN.

A Constanzo Coal Company Oneida bányájában Wheeling közelében tüz ütött ki, mely egy bányász életébe és két bányász sulyos sérülésébe került.

Deardorff-Sisler Co

HUNTINGTON'S STYLE CENTER

424-34 NINTH STREET

AMIT MARY JANE MOND.

Én személyesen vásárolok Önnek. Én nagyon jól tudom, hova kell menni azért, amire Önnek szüksége van. Nincs szükség időveszteségre, nincs szükség fáradságra. Hosszu éveken át tanulmányoztam, hogy mit kell hordani és hol kell hordani. És Ön tudja azt, hogy a DEARDORFF-SISLER STORE mindenkor el volt és el lesz látva a legjobb árukkal, mert jelszavunk: "Értékesebb áru, jobb áru." Ez a store valóban a legelőnyösebb bevásárlási hely.

Egy store uj árukkal és ujabb kedvezőbb árakkal.

Szolgálatára készen

MARY JANE.

DEARDORFF-SISLER CO.

424—34 9th Street HUNTINGTON, W. VA.

ÉLES PENGE

minden borotválkozáshoz — egy borbély fenés — azt jelenti, hogy a penge nem "huz" és nem bántja az arcbőrt. Élesre fent pengéje van Önnek minden borotválkozáshoz, ha használja a

Valet Auto-Strop Razor

—Önmagát feni

—$1-TÓL $25-IG

FLORIDAI MAGYAR FARMER ÉRTESITŐ

Közli: FATHER GROSS — floridai telepitő

Jöjjön Floridába

és mielött bárhol vásárolna farmot, nézze meg a mi narancsosainkat és termö, beültetett zöldségfarmjainkat.

Florida ma az Egyesült Államok gyöngye — az egyedüli állam, melyet két oldalról mos a tenger — az Óceán és a mexicoi öböl. Itt semmikor sincsen tél, csak örökös napsugaras tavasz — ide menekül a rideg tél hidege és fagyja elől ezrével a nép, vonatokon, autókon, sőt már aeroplánokon is. A beteget ide küldi le az orvos, hogy egészségét visszaszerezze. A gazdag ide jön üdülni — a szegény ember ide jön jómódot keresni, a jómódu itt keresi gazdagságát. De ami a legjobb hir az olvasónak az, hogy

Florida farmáira siet az északi farmer, a gyári és bányamunkás. Miért?

Mert mig északon hat hónapon át fagy és hó boritja a földet, addig itt Floridában már két jól fizető termést szed le a farmer. Télen szedi le dusan termő fáiról a narancsot, tangerinet — grapefruitot — karácsony és husvét táján küldi fel az egész Amerika piacaira a Berryt — Celeryt — édes és ájris krumplit, babot, borsót, káposztát, salátát és sok mindenféle zöldséget. Menj csak télen a fruit marketokra és meglátod azt a sok különféle termést amit Florida farmerjei szállitanak asztalodra.

De kapnak is ám pénzt a terményeikért.

Floridában két és három termést szednek le ugyan azon a földön. Floridában egy akerről egyezer dollárt is csinál a farmer. Azért mig Canadában, Michiganban és más északi államokban száz aker is kell a tisztességes megélhetéshez, addig

FLORIDÁBAN 5 AKER TELJESEN ELÉG A MEGÉLHETÉSHEZ.

A floridai éghajlat legalkalmasabb a tehén tartásra, csirke tenyésztéshez. Két tehén, száz tyuk, a legnagyobb számu családot is bőségben, jólétben tisztatja, ugyszólván tejben-vajban fürészti.

Igen ám, de hol fogja ön megtalálni azt a helyet, hol biztosan boldogul? Kihez kell fordulnia, hogy be ne csapják? Az általatok ismert és sokra becsült

FATHER GROSSHOZ,

ki még be nem csapott senkit, és ki már sok ezer honfitársának nyujtott módot a floridai letelepedéshez. Irj a floridai telepedés ügyében azonnal e czimre

Rev. Francis Gross,

P. O. Box 574, Kissimee, Florida

Irjad meg őszintén, milyen farmát óhajtasz? Ahol tej gazdasággal, csirke tenyésztéssel akarsz foglalkozni, avagy narancsos vagy bananes földet akarsz? Müvelt vagy nyers földet? Irjad meg őszintén mennyi pénzzel rendelkezel, hogy vagyoni képességednek megfelelő tanácsot adhassak. De legjobb, ha Jacksonvillén át az Atlantic Coast Lineon egyenesen Kissimmeebe indulsz, a vasuti jegy ára csak 35—40 dollár között váltakozik Washingtonból, Pittsburghból, Cincinnatiből, St. Louisból. Keress fel hivatalomban a Chamber of Commerce épületével szemben, ahol intézkedek elszállástokról, ingyen mutatok meg mindent autóinkon. Jöjjön most, lássa mi a különbség Florida és az Ön lakhelye között. Mig Ön a kályha mellé bujva költséges fütéssel védekezik a hideg ellen és olvassa e sorokat — addig itt Floridában fürdik a nép, zöldel és érik a termés és vigan dalol a madár. — **Jöjjön és keressen fel minket Floridában.**

Rev. FRANCIS GROSS, floridai telepitő

Chamber of Commerce épületével szemben,

Kissimmee, Florida.

MAGYAR BÁNYÁSZLAP

HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

HIMLERVILLE, KENTUCKY.

Sürgönycim—Telegram: Miners Journal, Kermit, W. Va.
Telephone: Kermit. W. Va. No. 7.

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban.
The Only Hungarian Miners Journal in the United States.

Előfizetési ár: Az Egyesült Államokban $2.00—Magyarországba $3.00
Subscription Rates: In the United States $2.00 — Hungary $3.00

Megjelenik Minden csütörtökön. — Published Every Thursday.

ANDREW FISHER, Editor.

Magyar Bányászlapot bányászok irják, bányászokról, bányászoknak.
The Hungarian Miners Journal is Written for Miners, of Miners by Miners.

Entered as Second Class Matter at the Post Office at Himlerville, Ky.
Under the Act of March 3, 1879.

A BÁNYÁSZ BIZTONSÁGA MELLÉKES, A TÁRSASÁG HASZNA A FŐ

Különös birósági döntés Indianában. — Az indianai törvények ellenében adta ki a biróság a rendeletet.

Indiana államban a törvények pontosan előirják, hogy a szén kibányászása miként történjék. A törvények értelmében minden 45 láb területen a bányászok munkahelyén egy átjárónak kell lenni, hogy esetleges szerencsétlenség idejében a bányászoknak menekülésre kijáratuk legyen.

A Dering Company Clinton, Indianában nem tartotta be ezt a törvényt, mert egy benyilót készitett 400 láb hosszuságban és azt azután kiterjesztette a nélkül, hogy ilyen átjáróról gondoskodott volna.

A bányafelügyelő, midőn az ott d o l g o z ó k ezt tudomására hozták, megvizsgálta a munkahelyet és megállapitotta, hogy a társaság megsértette a törvényt, mert a 400 lábnyi területen legalább is 8—9 átjárónak kellene lenni és utasitotta a társaságot, hogy azokat haladéktalanul csináltassa meg, különben nem engedheti meg, hogy ott munkások dolgozzanak. A bányafelügyelő bebizonyitotta a társaságnak, hogy ha megindul a benyiló bejáratánál a kőzet, vagy leszakad egy darab a tetőzetből, ami nagyon gyakran megesik, ugy a bányászok ugy meg lesznek fogva a munkahelyükön, mint a patkányok a csapdában. Kimenekülni nem tudnak, mert nincs kijárat másutt és ha nem tudják idejében kiszabaditani onnan őket, ha a szakadás nagy volna, ugy esetleg minden ott dolgozó bányász belepusztulhat. De a szabad levegőjárat és szellőztetés miatt is fontosak.

A társaság azonban visszautasitotta a bányafelügyelő "illetéktelen beavatkozását" a bánya vezetésébe és kijelentette, hogy neki joga van a bányában ugy dolgoztatni, ahogy akar.

A b á n y a felügyelőség az ügyészhez fordult, hogy tiltsa be a társaság törvénytelen eljárását, azonban a társaság fütyült az ügyészség és a bányafelügyelőség kivánságára és csak tovább is ugyanugy dolgoztatott, ahogy addig. Sőt tovább ment ennél is, mert bepelelte a bányafelügyelőséget, hogy tullépte törvényes hatáskörét, amidőn a bánya munkarendjébe avatkozott és kérte a biróságtól, hogy tiltsák el a bányafelügyelőséget ettől s mondja ki a biróság, hogy minden olyan módon dolgoztathat a bányában, ahogyan a társaságnak legmegfelelőbb.

A bányafelügyelőség természetesen a biróság előtt is előadta, hogy a társaság lábbal tapossa a munkáltatási módszere által az indianai törvényeket és az emberek életét teszi kockára, hogy igy profitja növekedjen. Mert az átjárók épitése természetesen költséggel jár s ezt a költséget akarja a társaság megtakaritani. Azért is szükség van arra, hogy ezt a törvényt a társasággal a legszigorubban betartassák, mert ha nem teszik ezt meg, ugy ennek a társaságnak a gyakorlata más bányákba is átterjed, és más bányák sem fognak a törvény ezen rendelkezésének megfelelni, mert majd mindegyik meg akarja takaritani a költséget.

A biróság azonban a társaságnak adott igazat, az indianai törvények, a bányafelügyelőség és az ügyészség ellenében és kimondta végzésében, hogy a társaságnak jogában áll ugy dolgoztatni a bányában, ahogyan csak jónak látja.

Igy rugják fel a törvényt Indianában, igy teszik a bányászok életét szükségtelenül kockára és ha aztán megtörténik a szerencsétlenség, ha a bajtársak tömege esik áldozatul a lelkiismeretlenségnek, a törvények be nem tartásának, akkor azok, akik annak okai, mossák kezüket és a bányászok vigyázatlanságára fogják a szerencsétlenséget.

GYŐZTEK A BELGA BÁNYÁSZOK

Egyik előbbeni lapszámunkban megirtuk, hogy Belgium bányászsága sztrájk előtt áll, mert a belga frank leromlása folytán a régi bérek mellett nem tud megélni és azt követelték, hogy a béreket 5 százalékkal emeljék fel, különben sztrájkba mennek.

A bányatársaságok hallani sem akartak a bányászok követeléséről és kijelentették, hogy inkább lezárják a bányákat, semhogy magasabb fizetést adjanak.

Mig igy beszéltek a nagynyilvánosság felé, közben a kormány közvetitésével tárgyalásokat folytattak a bányászokkal, amiről a nyilvánosság nem tudott.

Közben a bányászok ujabb gyülést tartottak és ezen a gyülésükön kimondták, hogy ha a bányászok az elmult hét végéig nem adják meg a követelt béremelést, mindnyájan beszüntetik a munkát.

Ez a fenyegetés aztán hatott. A kormány is nyomást gyakorolt a bányatulajdonosokra, mire azok a sztrájk kitörésének előestéjén, egy utolsó gyülésen, miután látták, hogy a bányászok hajthatatlanok, megadták az 5 százalékos béremelést.

A belga bányászok összetartása, egyöntetü fellépése tehát ismét győzelmet hozott nekik és követelésük elől nem tudtak kitérni a belga bányabárók.

Rend van tehát ismét a belga bányákban és a sztrájkot elkerülte Belgium.

Ahol csak az kap munkát, aki telket vesz a general-supertől

Westville, Ill.-ból az alant közölt levelet kaptuk egyik olvasónktól:

Igen Tisztelt Szerkesztőség,

az a cikk, amelyet a Bányászlap november 19-iki számában olvastam, hogyan graftelnek a Rockefeller bányákban Coloradoban, engem egy cseppet se döbbentett meg. Azért tisztelt szerkesztő ur, mert én egy még érdekesebb, még mocskosabb eljárásról tudok Önnek irni.

Szégyen gyalázat, ami itt végbe megy. Szinte szégyellem azt a Bányászlap olvasóközönsége elé terjeszteni.

Egy bányatársaság van itt, melynek neve United Fuel Coal Co. Itt két bányája van üzemben Vermillion és Bonsonvillen.

A társaságnak egy general superje van Mr. Thomas Mosses, akinek irodája Danville, Ill.-ban van.

Ez a Mr. Mosses vet-e, ajándékba kapott-e egynéhány aker földet azt nem tudom, közel az ugynevezett Georgetownhoz. Mr. Mosses ezt a földterületet felosztotta telkekre s várt, hogy majd eljön az idő, amikor ő ezen telkeket a szegény bányamunkások nyakába fogja akasztani d r á g a pénzért. Hogy mennyiért, azt majd alább fogom közölni.

S tényleg el is jött az idő, amit Mr. Mosses olyan nagyon várt.

Van itt még egy harmadik bánya a Peabody Coal Co. tulajdona. Ebben a bányában 900 bányász szokott dolgozni.

Ezt a bányát a társaság március 31-én bizonytalan időre lezárta, ügy hogy a 900 bányász munka nélkül maradt. Mit csinálhattunk volna mi munkanélkül maradt bányászok? Elmentünk Mr. Mosseshez munkát kérni. Rövid felelet az volt, én munkát nem adok senkinek, Menjenek a telepre a bosokhoz és kérjenek azoktól munkát.

Tényleg el is mentünk a telepre és megmondtuk a bosznak, hogy munkát szeretnénk kapni. Ő erre behivott bennünket, elővette a mappáját és megmutatta a házhelyeket, hogy ez 350, az 450, amaz 500, az meg 600, a másik meg 650 dollár áru. Ha kiválasztunk egyet közülük, rögtön kapunk munkát, a legjobb helyekre osztanak be bennünket. 75 dollárt kell készpénzben lefizetni, a többit havi 10 dollárjával 7 százalékos kamattal. Mi erre azt mondtuk, hogy mi nem telket jöttünk venni, hanem munkát keresünk, mire a bos azt felelte, hogy nincsen munka, van elég emberünk.

A szegény munkanélküli bányászok igy nem tudták mitévők legyenek? Elmenni nem lehet másfelé, mert nincs pénz a költözésre. Itt vagyunk letelepedve, majdnem mindnyájunknak van kis házikónk. Eladni pedig most nincs kinek.

Aki tehát kenyeret akart adni gyerekei szájába, az kénytelen volt telket venni.

Voltak, akik nem kaptak az alkalmon, nem vettek telket. Arra számitottak, hogy a Peabody bánya ősszel csak megindul, addig meg majd csak k i h u z z á k valahogy. Ezek azonban nagyon csalatkoztak, mert még ma se lehet hallani, hogy a Peabody bányát ujra üzembe helyeznék.

Akik tehát a tavasszal még nem akartak telket venni, azok is arra kényszerültek már, hogy ők is beállitsanak a telekügynökséghez és vásároljanak telket — ha dolgozni akarnak.

Ezeket aztán nagy meglepetés érte, mert már uj rendszert állapitottak meg a telekeladásra.

Mert aki most jött csak telket venni, attól most már 300 dollár készpénzt követelnek, amellett mindjárt munkát se adnak, arra is várni kell még 2—3 hétig.

Én még akkor vettem telket, amikor 75 dollárt kellett lefizetni, de a 10 dolláros törlesztést én soha se fizettem. És több bajtárs tett igy.

Tehát mig Coloradoban csak 50—60 dollárt kell fizetni a munkáért, addig itt Illinois államban, ahol kilencvenezer a szervezett bányászok száma, 500-600 dollárt. Hát nem szégyen gyalázat ez?

De még ez a piszkosság is eltörpül amellett, ami most következik.

A Bonsonville bánya egy majdnem uj bánya, alaposan fel van szerelve, be van rendezve. 1400 bányász dolgozik ott a feketegyémánt felszinre hozásán.

Amikor a Peabody bánya lezárt, hely lett volna a bonsonvillei bányában az összes P e a b o d y bányászoknak. (Munkát azonban csak az kapott, aki telket vett.)

Most amikor már a Peabody bányászok látták, hogy a bányájuk nem nyit meg egyhamar, és mind munkáért jelentkeztek Mr. Mossesnél, nagy lett a baj. Telek még volt bőven, de már nem volt hely a bányában.

Találtak erre is orvosságot. Ha valamelyik régi munkásnak kifogy a munkája, bevégzi a roomját, vagy entryjét, hát a bos megmondja neki, hogy várnia kell az uj munkahelyre, mert muffolni kell a partingot, vagy uj vágómasinát helyeznek oda, vagy más kifogást mondanak.

Igy a régi munkásnak, aki kifogy a munkából várnia kell néha 4 hétig is, mig ujra munkát kap, addig látnia kell, hogy az uj telekvásárlók, akik keserves pénzüket oda adják a nyomorult telkekért munkába állnak.

És ezt a piszkos cselekményt nem látja meg senki. Hát nem szégyene ez annak az államnak, ahol a legtöbb szervezett bányász él?

A nevemet aláirom a levél alá, de kérem, ha lehet ne tessék a lapban emliteni.

Igazán nagy meglepetéssel vettük ezt a levelet és némi fenntartással fogadjuk ezt a hirt. Hihetetlennek hangzik, hogy épen Illinois államban, a hol a szervezet a legerősebb, megtörténhet ilyen eset.

Illinois állam szervezett bányászainak, ha valóban igy áll ott a helyzet, azonnal el kell követni mindent, hogy ezek az állapotok ott megszünjenek, hogy a szervezet vezetői eljárjanak a bünösök ellen.

UZSORA A KOKSZSZAL

A keményszéntermelés felfüggesztése folytán a fogyasztók egyrésze arra kényszerült, hogy a keményszén pótlására részben puhaszenet, részben kokszot vásároljon.

A kokszot már régebben használták a keményszén pótlására és ismeretes, hogy például Canada óriási erőfeszitéseket tesz, hogy magát az Egyesült Államok keményszenétől függetlenitse és egyremásra épiti már évek óta a kokszkemencéket, hogy az ott termelt kokszot használhassa a keményszén helyett.

Most, hogy a keményszéntermelés az egész Egyesült Államokban megakadt, a koksz iránt rendkivül megnövekedett a kereslet. Mig azelőtt a koksz ára meglehetősen olcsó volt, most már felemelkedett tonnája 8—10 dollárra is, mert egész csomó illetéktelen közvetitő furakodott a fogyasztó és termelő közzé, akik soha sem foglalkoztak tüzelőanyagok árusitásával és csak most, a nagy haszon reményében vetették magukat a koksz kereskedelemre.

Ezek az illetéktelen közvetitők, a lánckereskedők, verik az árakat és legtöbbször még szinét sem látják annak a koksznak, amit eladnak. Veszik papiroson waggon tételekben, a nélkül, hogy a minőségről fogalmuk lenne és eladják ugyancsak waggon tételekben a meg szorult fogyasztóknak.

Amig csak azoktól a koksztermelőktől vásárolták a kokszot, akik a rendes viszonyok között is foglalkoztak a kokszégetéssel, nem is volt egyéb panasz, minthogy nagyon magas árakat számitottak. Ujabban azonban a kokszszal való uzsoráskodás olyan jó üzletnek bizonyult, hogy a silányabb eszközök és módszerek mellett előállitott kokszot is megveszik jó áron, hogy aztán a fogyasztóknak adják el, még jobb áron.

Ezek a lánckereskedők kimentek az elhagyott koksz kemencékhez és üzembe helyezték azokat és készitik a piszkos, használhatatlan kokszot, a mi alig akar égni, vagy egyáltalán nem ég. Ők természetesen nem törődnek ezzel, koksz — koksz, az a jelszavuk és a vásárlónak nem mondják meg, hogy nem kokszot, hanem szemetet adnak el jó pénzért és a vásárlók, akik talán nem is igen használták azelőtt a kokszot, nem a lelketlen láncosokat okolják, ha a koksznak megvett szemetet nem használhatják, hanem a koksz használhatatlanságát á l l a p i t j á k meg.

Hogy mily lelkiismeretlenül járnak el ezen a téren, azt mutatja számtalan eset, a legjellemzőbb ezek közül az, hogy nagyon sok ilyen ujonnan létesitett "kokszégető" azon módszer szerint termeli a kokszot, a mi 1830-ban, tehát majd egy századdal ezelőtt volt divatban. A szenet egyszerüen földdel boritják, aztán alatta izzitják a szenet. De mig a koksztermelés kezdetén legalább sulyt helyeztek arra, ezelőtt 100 évvel, hogy az ilymódon termelt kokszot gondosan kitisztitsák, addig ezek az ujonnan alakult koksztermelők egyáltalán nem törődnek azzal, hogy az ilyen módon termelt kokszot megszabaditsák a földes anyagtól, ami bele keveredett, sőt még hozzá is tesznek, mert annál nehezebbé válik és annál többet kapnak érte.

Igy teszik tönkre lelkiismeretlen emberek a kokszipart is, és a rendes koksztermelők eltürik ezt az állapotot, mert ugy látszik az árak felhajtásáért hálásak is a láncosoknak, mert hiszen igy ők a rendes fogyasztóiknak, hogyne adhatnák drágán a kokszot, ha egyszer a kokszszemetet is jó pénzért veszik.

Valószinü azonban, hogy ez az uzsoráskodás nem fog sokáig tarthatni, mert akit egyszer becsaptak a kokszszal, az nem fog egyhamar venni, még ha jó kokszot is kinálnak. Megrendül a bizalma a koksz iránt és be

(Folytatás a 8. oldalon)

KÖRUTAZÁSI JEGYEK LESZÁLLITOTT ÁRON

A mi háromcsavaros RESOLUTE, RELIANCE, ALBERT BALLIN DEUTSCHLAND és a népszerü egyenlő kabinu hajókon Cleveland, Westphalia, Mount Clay, Thuringia

$192.50

NEW YORKBOL BUDAPESTRE S VISSZA (U. S. Revenue Tax külön)

Hajóindulás hetenként. Visszatérési engedélyért és más felvilágositásért forduljon bármely helyi ügynökhöz, vagy

United American Lines (Harriman Line) Joint Service with Hamburg American Line

35-39 Broadway, New York.

Óvakodjék egy Hüléstől

A hülés veszélyt jelent. Több mint 150,000 ember hal meg évenkint egyedül tüdőgyulladásban. És számtalan más baj származik a hüléstől.

Egy hülést a kezdetén szüntessen meg. Tegye ezt a leggyorsabb és leghatásosabb módon. Szedjen Hill's Cascara-Bromide-Quinine-t. A hülést 24 óra alatt szünteti meg és a grippet három nap alatt. Milliók használják most, mert 25 év alatt senki sem talált jobb módot a hülések megszüntetésére.

Ne bizzon gyengébb kezelésekben, ha megkaphatja ezt. Minden gyógyszertár árul Hill's-t.

Ezt kérje HILL'S CASCARA QUININE BROMIDE Ára 30c.

Vörös doboz Ezen képpel

A Magyar Bányászlapot bányászok irják, bányászokról, bányászoknak.

Dr. Bangha: Kath. Imakönyv...$2.50
Danivolits: G. Kath. Imakönyv $2.50
Hit, Remény, Szeretet (Ref.)...$1.50
Dr. Forel: A hypnotizmus $1.50
Szegedi Szakácskönyv 40c
Kugler-Hillaire: Nagy szakácskönyv, 2000 recepttel $2.50
Schidlof-féle angol nyelvtan....$1.50
Green Béla: Angol-magyar és magyar-angol szótár, 40000 szóval $1.00

ANGOLUL beszélni, irni és olvasni tanitó nélkül megtanulhat, aki az AMERIKAI NYELVMESTERT megrendeli. — Ára $1.50.

Kérje részletes könyv-, kotta-, zongora-henger és lemez-árjegyzékünket. Rendeléseket utánvéttel is küldünk.

KEREKES TESTVÉREK
208 E. 86th STR., NEW YORK CITY

E lap előfizetési ára 2.00 dollár.

KISS EMIL BANKHÁZA

A Magyar Királyi Postatakarékpénztár képviselője

Az Északamerikai Egyesült Államok területén

UJ CIMÜNK
Fourth Ave. at 9th St.
NEW YORK

ALAPITVA 25 ÉV ELŐTT

Dr. O. M. WHITT
fogorvos
Dr. W. F. McCOY utóda.
MATEWAN, W. VA.
MAGYAR BÁNYÁSZOK!

Évek óta veletek vagyok. Évek óta szolgállak ki benneteket. Mindig jó és becsületes munkát végeztem.

Ha bármire van szükségtek, gyertek hozzám.

AMERICAN TAILORING COMPANY
Day & Night Bank Building
WILLIAMSON, W. VA.

RUHÁT ott csináltasson, ahol jó árut adnak és becsületes kiszolgálásban részesül.

27.50-TŐL 45.00 DOLLÁRIG.

Elsőrangu finom ruhát csinálunk.

A legnagyobb ÉKSZERÜZLET

Williamsonban és vidékén. Mi a legjobb árut adjuk olcsóbban mint bárhol. Órajavitással is foglalkozunk

R. AUKENTHALER & CO.
WILLIAMSON, W. VA.

Ékszerüzletünk e l ő t t egy nagy óra van felállitva. Aki nálunk vesz, jól és olcsón vesz.

KÉSZPÉNZDOLLÁRT KÜLDHET MAGYARORSZÁGBA

és az elszakadt részekre postán és sürgönyileg is.

HAZAI JOGÜGYEKET legpontosabban intézünk elsőrangu hazai ügyvédek utján.

HAJÓJEGYEK a legjobb vonalakra.

AFFIDAVITOK pontos készitése.

BETÉTEKRE 3 százalék kamatot fizetünk.

HIMLER STATE BANK
HIMLERVILLE, KENTUCKY

FARMRA MAGYAR!

KÖZÉP FLORIDA legnagyobb helyén 1500 aker föld átvételéhez még husz farm munkát kedvelő egyén kerestetik. Eddig vagyunk harmincan, ha ötvenen leszünk, több egyén nem kell, mert itt több eladó föld nincs. A földet a tulajdonostól, nem földelárusitó Companytól vesszük át. Egy vagyont takaritunk meg a vásárlásnál. Befektetés 2 ezer dollár fejenként. A földet folyó év december havában müvelés alá kell venni. Az első termésből, 1926 április közepéig legkevesebb 4000 dollár tiszta haszon biztositva. Ha keresi a szerencséjét és boldogságát, valamint a fenti feltételeknek meg tud felelni, ugy irjon bővebb felvilágositásért az alábbi cimre:

THOS. W. SHIELDS, Trustee
116 North Penna Ave., Pittsburgh, Pa.

Bajban van a szénipar az egész világon

A kemény szénbányászok sztrájkban vannak. West Virginiában lankadatlan erővel folyik a küzdelem a szervezet és a sztrájktörő bányák között. Illinoisban csak pár napi munka van hetenkint. Délnyugat bányáiban munkáskizárás és igy végig egész Amerikában mindenütt zavar van a bányaiparban.

S ahogy Amerikában bajok vannak a széniparban, ugyanugy bajok vannak az egész világon. Angliában tömérdek a munkanélküli, Walesben és a többi bányákban alig pár napot dolgoznak hetenkint. Franciaországban, a Ruhr vidékén, Oroszországban, Németországban és igy tovább vagy sztrájk van, vagy sztrájk fenyeget, lezártak a bányák, vagy alig pár napot dolgoznak. A fekete gyémánt ipara az egész földön krizisben van.

Mi okozhatja azt, hogy a szén ipar, mely pedig az egész emberiség életéhez szükséges anyagot, a szenet szolgáltatja, válságban van és a válság azokban az államokban a legnagyobb, ahol a legtöbb szenet termelik ki s amelyek a szénben a leggazdagabbak. Ahelyett, hogy a szén ez államok fokozottabb gazdagságát idézné elő, a tultermelés mindenütt kihat a többi iparágakra is, és a szénipar válsága egy egész csomó más iparágat is válságba döntött.

A szénipar az emberiség fejlődésével arányban nem álló módon növekedett és az ekként előállt tultermelés okozza nagy részt a válságot.

A termelés a legnagyobb Amerikában, Angliában és Németországban és ezért ezekben az államokban a legnagyobb a válság is.

Anglia még közel negyven év vel ezelőtt egymaga szállitott csak külföldre szenet és miután akkoriban az egész világ Angliából vásárolt szenet, a szénipar rohamos fejlődésnek indult abban az országban.

Azonban nem sokáig volt ebben a különleges helyzetben, mert csakhamar versenytársa akadt Németországban, mely szintén megkezdte a német szén exportját és Németországot valamivel később Amerika követte.

Most aztán megindult a tülekedés és halálos verseny a három nagy export állam között a fogyasztókért és miután a termelés sokkal nagyobb arányban emelkedett, mint a szükséglet, igy csakhamar olyan bőség állt be a kinálatban, ami egészségtelenné tette a széntermelést.

Különösen kiélesedett a harc Amerika és Anglia között és ebben a harcban ugyszólván az Ó-világ és Uj-világ áll egymással szemben.

De még nem volt elég, hogy a három nagy exportáló állam szembekerült egymással, hanem a harcolók csoportjához ujabb államok is csatlakoztak, azok az államok, melyek azelőtt alig, vagy ugyszólván semmit sem termeltek szénből.

Igy pár év előtt megindult a széntermelés Délafrikában, Ausztráliában, New Zeelandban, Indiában, Kinában és Japánban, melyek pedig még rövíddel ezelőtt kizárólag európai szenet fogyasztottak.

Az európai széntermelést tehát minden oldalról támadás éri azzal, hogy mindig ujabb és ujabb országokban kezdik meg a széntermelést, de ugyanigy Amerika szénipara is megsinyli azt, mert mind kevesebb szenet rendelnek ezek az államok importra.

Ezekben az utóbbi időkben a széntermelő államok sorába lépett országokban a széntermelés sokkal olcsóbb mint a régebben termeléssel foglalkozó államokban, mert a munkaerő olcsó, a biztonsági intézkedések hátramaradottak, a szénmezők megszerzése kevesebb tőkét igényel és igy halálos biztossággal kelnek versenyre a külföldi szénnel.

Hogy ez tényleg igy van, azt a következő statisztikai adatok mutatják.

Európában kitermeltek 1913-ban 605 millió tonna szenet, 1924-ben csak 549 millió tonnát, a csökkenés tehát közel 10 százalék. Amerikában kitermeltek 1913-ban 533 millió tonna szenet, 1924-ben 518 millió tonnát, a csökkenés majd 3 százalék, Afrikában kitermeltek 1913 ban 8 millió tonna szenet, 1924-ben 12 millió tonnát, az emelkedés közel 50 százalék, Ázsiában kitermeltek 1913-ban 55 millió tonna szenet, 1924-ban 70 millió tonnát, az emelkedés közel 30 százalék, Ausztrália termelése volt 1913-ban 14 millió tonna, 1924-ben 18 millió tonna, az emelkedés tehát 30 százalék.

Tehát Európa és Amerika termelése csökkent, mig Ázsia, Afrika, Ausztrália termelése emelkedett. És ez az emelkedés most már állandó lesz, mert mindig ujabb és ujabb területeken fognak szenet bányászni, mindig ujabb és ujabb olyan területeken, hol eddig soha nem termeltek szenet.

Amerika és Európa hamarosan rájöttek erre s keresik is a módot, az olyan megoldást, mely szerint meg lehetne határozni a világ szénfogyasztását és ahhoz képest meg lehetne állapitani, hogy mennyi szenet termeljenek ki az egyes államokban. Ez azonban ma még nagyon bajos, mert a termelés minden egyes államnak a belügye és még egyetlen állam sem hajlandó arra, hogy ebbe akárkinek, akár az államok összességének beleszólása legyen.

Pedig ez a megoldás volna a bányászokra nézve a legelőnyösebb, mert akkor a bányászok képviselőit mindenütt meghallgathatnák és ha nem volna egyik államban sem tultermelés, ugy a szén árát olymódon lehetne megállapitani, hogy a bányász is megkapja a maga tisztességes bérét, de a bányatársaság is, a befektetése után a megfelelő kamatot.

Azonban még nagyon sok idő fog eltelni addig is, amig az egyes államok a saját határaikon belül szabályozni tudják a fogyasztás mérvéhez képest a termelést és még több idő kell ahhoz, hogy nemzetközi megállapodásokkal tudják ezt a kérdést szabályozni.

Ma kétségtelen az, hogy a legtöbb széntermelő államban tultermelés van és ezt nagyrészt a háboru okozta, de sok része van abban a technika s a vegyi ipar fejlődésének is.

A háboru alatt szénhiány volt a hadviselő államokban és a szénhiány rákényszeritette a kevésbé jó s addig figyelmbe se vett rossz minőségü szén használatára az embereket. Ekkor kezdték meg tulajdonképen a barna szén — lignit — használatát és a technikai eszközök, a vegyészet fejlődésével a barna szén ép oly használhatónak bizonyult, bizonyos eljárások s preparálások által, mint a jó minőségü fekete szenek.

Hogy mily nagy mértékben emelkedett a barna szén termelése azt a következő adatok mutatják legjobban.

Európában kitermeltek 1913-ban 126 millió tonna barna szenet, 1924-ben 163 milliót, Amerikában kitermeltek 1913-ban 20,000 tonna barna szenet, 1924 ben 2,100,000 tonnát. Tehát Európában 30 százalékát, Amerikában pedig százszorosát termelték ki annak a barna szénnek, amit 1913-ban, tehát az utolsó békeévben, a nagy háboru előtt, kitermeltek.

A fekete szénnek tehát hatalmas versenytársa akadt a barna szénben, de versenytársa akadt az olajban és vizierőben is.

Mig 1913-ban olajtüzelésre berendezett hajók 1 és egynegyed millió tonna olajat használtak fel, 1924-ben már 17 millió tonnát, a motorok hajtására 1913-ban 1 és fél millió tonna olajat használtak, 1924-ben már 7 millió tonnát.

És hogy mily fontos szerepe van az olaj felhasználásának a széntermelésre, azt bizonyitja Anglia esete, ahol szénkrizis van és annak dacára nem szenet fogyasztanak a hajók a hajtóerő előállitásához, hanem olajat, és pedig 5 millió tonnát 45,000,000 font azaz 220 millió dollár értékben. Ezért a pénzért pedig olyan nagy mennyiségü szenet lehetne vásárolni, hogy egy egész csomó bánya lehetne üzemben.

Még szembetünőbb az olaj előtérbe nyomulása a szén ellenében, ha az egész világ termelését tekintjük. Mig 1913-ban az egész földön a kitermelt olaj kitett 383 millió barrelt, addig 1924-ben már körülbelül 1,000 millió barrelt termeltek ki, tehát 11 év alatt 300 százalékkal emelkedett az olaj termelése és annak nagyrésze a szén helyett lesz felhasználva, tehát, amenynyivel emelkedett a szén helyett felhasznált olaj mennyisége, annyival csökkent a szénszükséglet, a szén fogyasztása.

És amig igy egyik oldalról a szénfogyasztást az olaj termelése támadta hátba, más oldalról a vizerő nagyobb kihasználása tett feleslegessé temérdek szenet.

Norvégia, Svédország, Svájc, Dánia, Hollandia, Olaszország és több más állam hatalmas és sebes folyásu vizekkel rendelkeznek, mellyel szemben széntelepeik vagy egyáltalán nincsenek, vagy csekélyek, ugy hogy reá vannak utalva, nagy mértékben a vizierő kihasználására, hacsak nem akarnak nagy mennyiségben külföldi szenet vásárolni.

Mig a korábbi időkben a villanyáram fejlesztését gőzgépek tették lehetővé, ma már hatalmas vizi müvek vannak, melyek óriási villanyfejlesztőket hajtanak és amelyek ugyszólván kimerithetetlen energiával szolgálnak.

Ezeknek a villanyáram fejlesztőknek a hajtásához azelőtt jelentékeny mennyiségü szenet használtak és mennél jobban fejlődött a villanyáram fejlesztésének ezen módja, annál kevesebb szénre volt szükség ezen célra, és ma már a villany erő egy nagyon jelentékeny részét állitják elő vizierővel.

Azonban akármennyi vizierővel is rendelkezik egy ország, ha nincs széntelepe, ugy feltétlenül szüksége van egy bizonyos mennyiségü szén behozatalára. Ezt a szenet pedig azokból az államokból hozza be, ahol bőségben található a szén, ahol tehát exportra is lehet termelni. Természetesen itt már aztán valóban csak az elsőrendü minőségü szén jöhet számitásba, mert a rossz minőségü szenek nem birják el a fuvarköltségeket.

Ezek a szénbevitelre szoruló államok, kénytelenek megvenni tehát a külföldi szenet és még is fizetnék a tisztességes árat a szénért, ha a széntermelő, illetve szenet exportáló államok nem folytatnának egymással halálos versenyt.

Eddig, mint irtuk, Anglia volt a legfőbb szénexportáló állam. Helyét azonban később Németország és Amerika kikezdte és lassan a szénimportáló államokban mind nagyobb mértékben veszitette a talajt talpa alól az angol szén, elannyira, hogy most a háborut követő 8 esztendőben, a német szén már nagyon sok európai piacot elhóditott az angol szén elől és ugyan ezt tette meg az Egyesült Államok szene Délamerikában és a Csendes tenger sok vidékén.

A német szén leszoritotta az angol szénnek is az árát, mert a német munkásokat rosszul vagy rossz valutában fizetik. Anglia tehát ugy akarta megtartani s részben visszaszerezni az elvesztett vagy veszélyben lévő piacait, hogy a termelési költségeket levágja. És a bányák a költségeket a bányászaik béréből akarták csökkenteni, ami azonban a bányászok ellentállásán meghiusult s hogy az angol szén mégis versenyképes maradjon, az angol kormány ment a bányák segitségére pénzbeli támogatással.

Ezzel azonban a szénkrizist nem tudták megoldani Angliában, mert alig pár hónapra a megegyezés után, máris ujabb válság fenyeget Angliában és máris ujra a bérvágásról beszélnek.

És ahogy Angliában nem segitett ez a megoldás, ugy még jobban összebonyolitotta a szén exportot a többi államokban.

Anglia után Németország is kénytelen volt állami támogatást adni a széniparának, a külföldi viszonylatban és ha Amerika nem akar alul maradni, ugy neki is követnie kell ezt.

Az importra szoruló államoknak csak egy bizonyos mennyiségü szénre van szükségük és akármilyen olcsón vesztegetik is a szenet, sehogy sem fognak abból többet venni, mint amenynyire szükségük van. Épen azért semmi értelme sincs, hogy az exportáló államok egymásra verjék az árakat és sokkal jobban jönnének ki, ha meg tudnának egyezni az export mennyisége tekintetében egymással.

Mert addig, amig ezt valami módon el nem intézik, állandó lesz mindig a szénkrizis, a bányászok sinylődni, a bányák nyomorogni fognak, mert ha az exportra kerülő szenet olcsón kell vesztegetni, ugy olcsón kell vesztegetni a belföldön is a szenet, mert a tultermelés itt is, ott is leszoritja az árakat és növeli a fejetlenséget a széniparban.

Az egész világ szénipara krizisben van, a tultermelés miatt, sinylődnek a bányák és szenvednek, nélkülöznek a bányászok és bár mindenki, akinek a széniparral dolga van tudja azt, hogy hol a hiba, hol kellene változtatni, hol kellene segiteni, még sem teszik ezt meg, mert nem tehetik meg. A bányákba befektetett tőkék nemcsak a munkásaik ellen harcolnak a profit érdekében, de harcolnak egymással szemben is és ez a harc nem áll meg az országok határán sem és addig fog folyni, addig fog mindjobban és jobban kiélesedni, mig vagy mégis felülkerekedik a jobb belátás, vagy pedig összeroppan teljesen a világ szénipara és a romok alatt elpusztul egy csomó bánya, hogy azok maradjanak életben, melyek a leggazdaságosabban tudnak termelni s a melyeket nem szükséges mesterséges eszközökkel versenyképessé tenni.

—o—

ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Tudomásunkra jutott, hogy egy magát "Gutt bácsinak" nevező egyén a Bányászlapra előfizetéseket kollektál, anélkül, hogy arra felhatalmazása lenne.

Figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy neki pénzt ne adjanak, mert a neki átadott pénzekért nem szavatolunk.

Magyar Bányászlap.

MUNKA HIREK

Triadelphia, W. Va. — Katona József bajtárs értesitése szerint ott az Elm Grove Coal Co.-nál hat napot dolgoznak egy héten, de igen sok az ember, igy most uj munkásokat egyáltalán nem vesznek fel.

Wilbur, Pa. — Egy bajtárs irja, hogy ott jól megy a munka. A bánya egyenes bejáratu. Viz van, gáz nincs. Kő van egy sukkos, de nem fizetnek érte. Tonnaszámra fizetnek masina után 65 centet, pikk után 85 centet. Nagyon megkivánják a tiszta szén ladolását. Szerencsétlenség gyakori. A munkásokkal nem a legjobban bánnak. Nagyon rosszul lehet keresni és a storeban a portékák ára igen magas. A hir küldője nem ajánlja a helyet.

Bradley, O. — Burdohán Mihály testvér irja, hogy a Bradley No. 1 és No. 2 bányák most minden nap dolgoznak. Plum Run bánya is megkezdte most a munkát. Harpesville, mely április elseje óta le volt zárva, szintén megnyitotta a bányájt.

GYERMEK JÓLÉTI OSZTÁLY

AZ ANYAK ÉS GYERMEKEIK EGÉSZSÉGÉNEK GONDOZÁSÁRA

E hasábon hétről-hétre oly kérdéseket fogunk felvetni, melyek érdekesek és értékesek a várandós anyának és fiatal gyermekek anyáinak.

A csecsemő gondozása és táplálása életbevágó kérdés az otthonra és a nemzetre, és azt hiszszük oly kérdés, melyet szabadon és őszintén kell tárgyalnunk rendes időközökben.

153-IK CIKK.

Amiket az anyának nem szabad elfelejteni.

Sose adjon orvosságot a bébinek, hacsak nem orvosi rendeletre teszi ezt. Ha szükséges, a doktor majd előirja.

Ne engedje gyermekét járni, mikor meg tulfiatal. Járkálás, vagy áldogálás, mielőtt lábai nem kellő erősségüek, maradandó bajt okozhat.

Ne engedje a nedves vagy átázott pelenkát a gyereken maradni. Távolitsa el azonnal és mossa ki azonnal, amint csak lehetséges.

Adjon a bébijének elégséges vizet, hacsak az orvos nem rendeli másként. A vizet mindig fözze meg, aztán hütse le mielőtt a bébinek adja.

Szokásokat gyorsan és könnyen lehet formálni. Ennélfogva kezdje idején a bébit jó szokásokra tanitani. A székrekedésnek, vagy más betegségnek első jeleire rögtön hivjon doktort.

A tej, amit használ, legyen a lehetőségig tiszta minden más tartalomtól. Az Eagle Brand Milk minden ártalmas csirától mentes. Teljesen biztos és jó, egészséges táplálék a bébinek.

Azoknak az anyáknak, kiknek bébijük van és nem tudják szoptatni őket, határozottan ajánljuk az üvegből való szoptatásra a Borden's Eagle Milket. Ez a legfinomabb tej és legjobb cukor keverékéből van tudományosan előállitva. A Borden's Eagle Milk az a tápláték, mely az erős lábakat és az egészséges testet felépiti. Ez megakadályozza, hogy a bébi lefogyhasson, a bébi sulyának normálisága jelenti az egészséget. Nagyszerü minőség miatt javasolják és ajánlják az orvosok több mint 65 éve már. Az anyák látják, hogy a normális egészségü bébik erősen és állandóan fejlődnek az Eagle Milken.

Ha nem tudja, hogyan kell használni az Eagle Milket, vágja ki a szelvényt a Borden's lapunkban megjelenő hirdetéséből és küldje el a Borden's Companynak, mely azonnal küld önnek ingyen egy utasitást magyar nyelven, hogy bébijét hogyan táplálja és más fontos dolgokról való felvilágositásokat, hogy viseljen gondot bébijére és önmagára.

Olvassa el figyelmesen minden héten ezeket a cikkeket és őrizze meg, hogy a jövőben használhassa.

—o—

LEÉGETT BÁNYASTÓR.

A Union Pacific Coal Company Rock Spring-i stórjában rövidzárlat folytán tüz ütött ki és csakhamar az egész épület lángokban állott, mert a felhalmozott gyulékony anyagokban nagyon gyorsan terjedt a tüz.

Épen csak a feljegyzéseket tudták megmenteni, más minden odaégett. Az okozott kár meghaladja a 100,000 dollárt.

LOGAN HOTEL

906 SEVENTH AVE.
HUNTINGTON, W. VA.

Tiszta, kényelmes szobák. Figyelmes kiszolgálás.

Kitünően elkészitett, magyaros ételek minden időben.

Keressen fel, ha Huntingtonba jön.

MRS. ELZA KÁROLYI
tulajdonos.

Ha a bébik felneveléséről van szó, semmi sem oly fontos, mint a helyes táplálkozás életük kezdetén.

Az okos anyák nem kockáztatnak semmit. Nem kisérleteznek más táplálékokkal. Ezek csak Bordens Eagle tejet használnak bébijeik táplálására.

Ha ezt a hirdetést beküldi a The Borden Company, Borden Building, New York, cimére, saját anyanyelvén fog kapni utasitást, hogyan táplálja babyjét Eagle tejjel.

6

E lap előfizetési ára 2.00 dollár.

Kinek lesz vig Karácsonya?

Csak annak, aki a Huntington, W. Va. fényesen papirozott és butorozott

BÁNYÁSZ OTTHONBAN

fog mulatni, ahol ismét a régi jó barát

CHARLEY MOLNÁR

vigan szolgálja ki a tisztelt közönséget.

Boldog Karácsonyi ünnepeket kiván az összes bányászoknak.

A C. & O. állomással szemben

KÉZI MUNKÁK

Importált D. M. C. Pamutok, Delin és Berliner kendők. Kész áruk Jardos áruk nagy raktára.

Kérjen ingyen árjegyzéket. Vidéki rendelést 24 óra alatt szállitunk.

CHAS. K. GROSS CO.
8803 Buckeye Rd. Cleveland, Ohio.

Tüntesse el fájdalmait a PAIN-EXPELLER használata által.
Dörzsölje be a fájós testrészt oly gyorsan, hogy ezen kiváló sósborszesz beszivódjon a porusokba és áthatoljon a fájós rész belsejébe.
A Pain Expeller sósborszesz helyreállitja tulterhelt állapotát.
Kapható 35 és 70 centért minden drug storeban. Vigyázzon a Horgony vedjegyre.
F. AD. RICHTER & CO.
Berry & South 5th Sts., Brooklyn, N. Y.

PÁRIS HOTEL

9th Street
HUNTINGTON,
W. VA.

Tiszta, kényelmes, fényesen berendezett szobák. —
Figyelmes kiszolgálás.
A magyar bányászok látogatását kéri
LOUIS G. NAGY,
tulajdonos.

INGYEN

ALLAMI SZABADALMAT szerzek j. eszméire. Mindennemű szabadalm ügyben forduljon hozzám bizalommal. Jöjjön személyesen, vagy küldje találmánya egyszerű rajzát vagy mintáját tanácsért. Cim:
ZOLTAN H. POLACHEK
Reg. Patent Attorney — Consulting Engineer
70 Wall St., New York

KÉNYELMES BOROTVÁLÁS

az éles penge következménye. Tegye borotválását élvezetessé. A Valet AutoStrop borotvával minden borotválkozás gyors és kitünő. Önmagát feni 10 másodperc alatt.

Valet Auto-Strop Razor

—Önmagát feni

—$1-TÓL $25-IG

A Magyar Bányászlap előfizetési ára egy évre 2 dollár.

M. T. BALL

temetésrendező és bebalzsamozó.
3rd Avenue
Williamson, W. Va.

Felajánlom szolgálataimat és biztositom a legjobb kiszolgálásról.

Disztárgyakat és képrámákat eladásra raktáron tartok.

SZINIELŐADÁSOKRA

TÁNCMULATSÁGOKRA, BÁLOKRA

MEGHIVÓKAT

PLAKÁTOKAT, BELÉPŐJEGYEKET
ÉS LUNCH-TICKETEKET
LEVÉLPAPIROKAT, EGYLETI
ALAPSZABÁLYOKAT ÉS
BÁRMILYEN MÁS NYOMTATVÁNYOKAT SZÉP KIVITELBEN ÉS PONTOSAN SZÁLLIT

A Magyar Bányászlap Nyomdája
HIMLERVILLE KENTUCKY

EMELKEDIK JAPÁN SZÉNTERMELÉSE

A Kyushu szénmezők Japán legfontosabb szénmezői, nemcsak azért, mert itt termelik a legtöbb japán szenet, hanem az ért is, mert egyuttal ez a legjobb minőségü japán szén. Mig pár évvel ezelőtt csak alig számottevő széntermelése volt, 1923-ban már 19,620,000 tonna szenet termeltek Kyushu szigetén. Az ott termelt szén értéke 175 milió yen volt.

Fontos széntermelő vidék még a Fukuoka környéke, ahol 58 nagyobb bánya van, melyek mindegyike 50 ezer tonnánál több szenet termel évenkint. Onnan nem messze van Nagasaki és Saga bányavidék, ahol hat-hat nagy bánya van, valamint Kumamoto és Okinawa, szintén több nagy bányával.

Fukuoka vidékén a legfontosabb bánya a Mitsui bánya, a hol 6,000 tonna szenet termelnek átlagban naponta. Mitsui mellett Mikeben kokszégető kemencék is vannak s ez az egyetlen japán bányavidék, ahol napi 8 órát dolgoznak a japán bányászok. A többi bányákban napi 12 óra a munkaidő.

Mitsui mellett van egy másik nagy bányavidék a szomszédos szigeten a Taogama bányavidék, ahol csak nemrégiben találtak szenet és kezdték meg a termelést. A földmérnökök meg állapitása szerint Tagawa környékén 100,000,000 tonna legjobb minőségü puhaszén vár ki termelésre. Ez a bánya azonban nagyon gázos bánya és mélysége a felszintől mintegy 180 láb.

A másik legnagyobb szénvidék Hookkaido környéke, ahol 1923-ban 4,844,000 tonna szenet termeltek ki 41,576,000 yen értékben. Ezen a vidéken is nagyon gázosak a bányák és csakis biztonsági lámpákkal lehet dolgozni, ujabban mindenütt villany-batteriás lámpákat használnak.

Hookaido vidékén gyengébb minőségü szenet termelnek, azonban az itt termelt szén nagyobb fontossággal azért bir, mert itt veszik fel a szenet azok a hajók, melyek Kamchatka vidékén járnak és amelyek, mielőtt a szén termelését itt megkezdték volna, kénytelek voltak a drága angol szenet vásárolni.

Egy másik fontos szénvidéke Japánnak a Joban szénmező, a hol 1923-ban 2,984,000 tonna szenet 5,886,000 yen értékben termeltek.

A Joban szénmezőn már oly szenet is találtak, mely a kemény szénhez közel áll és a kitermelt szén mennyiségből 800 ezer tonna volt ilyen félkemény szén.

Számos kisebb bánya van a különböző szénvidékeken, melyek nagy jelentőséggel önmagukban nem birnak s csak akkor vehetők számba, ha az egész ország termelését tekintjük. Igy Vamaguchi szénvidéke, ahol a kisebb bányák kitermeltek 1923-ban összesen 1,474,000 tonna szenet, azután az Okinemayana szénvidéke, ahol számos kisebb bánya van, melyeknek összes évi termelése sem haladja meg az 1,000,000 tonnát.

A termelés Japánban legnagyobbrészt kézierővel történik, mert Japánban a szén általában könnyen munkálható és még robbantásra sincsen szükség. Egy nagy hibájuk van az ottani szénereknek, hogy nem párhuzamosan haladnak a föld fe szinével, hanem lefelé lejtősö ve és a rétegek is ugy vannak egymás fölé gyürve, hogy egy bizonyos magasságból ujra és ujra kiindulnak, aztán haladnak mind lejjebb és lejjebb, egész olyan mélységig, hogy a japán bányászat nagyobbrészt kezdetleges eszközeivel tovább nem bányászhatók.

A felszállitás és a termelés ezért nagyon meg van nehezitve, mert ha majdnem egészen a felszinen is kezdik a termelést, csakhamar már 40—50 láb mélységbe nyomul a szénér, hogy nemsokára már 100 láb mélységben legyen és tovább, mennél előbbre haladnak a szénben, annál mélyebbről kell termelni.

Ez okozza azt, hogy a szenet nem kárékba ladolják, hanem kosarakba töltik, melyekbe 100-110 font szén fér bele. A megtöltött kosarakat leányok hordják a bánya szájáig és ott aztán beletöltik az osztályozó szerkezetbe, mely a szenet, egy szallag szerkezet segitségével a vasuti kocsik felé viszi és a különböző, nagyság szerint osztályozott széndarabokat, a vasuti kocsikba öntik.

Egy-egy plézhez 10-12 japán lány van beosztva, akik állandóan hordják a japán bányászok által a kosarakba töltött szenet. A lányokat 5 óránként felváltják, mert nem birják a nehéz munkát a nagy hőségben.

Japánban a bányákban ugyan is olyan hőség van, mint nálunk nyáridőben, mert egész Japán tele van tüzhányókkal és a föld belseje nagyon forró. Némely helyen állandóan 96 fok hőség van a bányákban és ilyen helyeken egy-egy plézben 20 leány dolgozik a kosarak mellett és négy óránkint lesznek felváltva a munkájukban.

A japán bányász helyzete a bányákban lévő nagy hőség miatt sok tekintetben nehezebb mint a más bányákban dolgozó bajtársaié és nem is kivánnak meg többet tőle, a nehéz s majd nem kizárólag kézzel végzendő munkából, minthogy napi két tonnának megfelelő mennyiségü szenet rakjon a kosarakba. De nem is birna többet rakni 12 óra alatt, annyira elcsigázza a hőség.

Csak ujabb időkben kezdték a japán bányákban az elektromos erőt használni a kosarak és kocsik vontatására, azonban nem nagy mértékben alkalmazzák, mert a japán munkás sokkal olcsóbban dolgozik, semhogy érdemes volna a drágább elektromos felszerelést alkalmazni. Csak azokban a bányákban, amelyekben nyolc óra a napi munkaidő, amelyek tehát szervezve vannak, használnak inkább gépeket, mert itt a bányászok és a bányászlányok, már tisztességesebb fizetést kapnak.

A japán bányász fizetése még röviddel ezelőtt alig pár yenre rugott, s abból bizony nem igen tudott megélni s nem is evett napról-napra, évről-évre egyebet, mint egy kis főtt rizst.

Mióta azonban japán munkások visszatértek Amerikából, a kik az itteni bányákban dolgoztak és elvitték a japánok közzé a szervezkedés eszméjét, a japán bányászok is szervezkedtek és ennek köszönhető, hogy életkörülményeik valamit javultak. Azonban még mindig mélyen alatta van a más államokban élő bányászok életszinvonalának, remélhető azonban, hogy a szervezkedés növekedésével helyzetük fokról-fokra jobb és jobb lesz és lassan ki fog emelkedni a rabszolgasorból, amiben még ma is van.

—o—

LEÉGETT KOVÁCSMŰHELY.

A Starford Gas Coal Company brydoni, W. Va. kovácsműhelye ismeretlen okból kigyulladt és leégett.

Az oltási munkálatokat megakadályozta az, hogy épen akkor nagy szélvihar volt, amitől a tüz óriási lobogó lánggal égett és percek alatt a kovácsmühely épülete tetőtől az alapzatokig lángba borult.

A társaság azt állitja, hogy a tüz gyujtogatás müve, azonban erre vonatkozólag semmi nyomot nem találtak.

A MUNKABÉREK, MUNKAIDŐ, GYERMEKHALANDÓSÁG ÉS ÉLETKOR VISZONYA

Az Egyesült Államok munkaügyi hivatala tanulmányokat végzett abban az irányban, hogy a munkabérek nagysága milyen viszonyban áll, a munkások családi körülményeire és halandósági viszonyaira.

Vizsgálat alá vették a munkás családokat, a munkabérek nagysága szerint csoportositván ezer és ezer munkáscsaládot és megdöbbentő adatoknak jöttek birtokába.

A munkabérek nagysága szoros kapcsolatban van a munkások halandósági arányával, de különösen szembeötlő mily hatással van a munkásgyermekek halálozási arányára a munkabérek nagysága.

Megvizsgáltak ezer munkáscsaládot, melynek átlagos évi keresete nem haladta meg az $1600-t, azt tapasztalták, hogy ha ebben az ezer családban ezer bébi született, ugy azok közül 280 még az első hónapokban meghalt és további 260 nem élte meg a 10-ik életévét.

Megvizsgáltak 2000 dolláros átlagos évi keresettel biró családokat és azt tapasztalták, hogy ezekben a családokban 1000 gyermek közül az első évben 64 gyermek hal meg, és a további első tiz esztendőben átlagban 45 gyermek.

Tehát azokban a családokban, ahol a családfő átlagos évi keresete nagyobb volt, ott a gyermekhalandóság kisebb arányt mutat. És hogy a munkabér nagysága szoros összefüggésben van a gyermekhalandósággal, azt bizonyitja az, hogy ez az arány, ha akárhány ezer munkáscsaládot is megvizsgálunk, majdnem teljesen változatlan. Az eltérés az adatok között teljesen lényegtelen, egykét szám a különbség, ugy hogy a leghatározottabban meg lehet állapitani, hogy mennél kisebb a munkás átlagos keresete, annál több gyermek pusztul el életének első éveiben.

De nemcsak e tekintetben végeztek vizsgálatokat és gyüjtöttek össze csalhatatlan statisztikai adatokat.

Megvizsgálták a munkaidő és munkás életkorának egymáshoz való viszonyát.

Azt tapasztalták, hogy azok a munkások, akik napi 12 órát vagy annál többet dolgoznak, aránylag korán a sirba kerülnek. Az ezen munkások között gyüjtött statisztikai adatok bizonyitják, hogy a napi 12 órát dolgozó munkások átlagos életkora 35 év.

Azok a munkások, akik átlag napi 10 órát dolgoztak, átlagosan 38 esztendős kort érnek el, mig a napi 8 órát dolgozó munkások életkora a legmagasabb átlagban 41 év.

A munkaidő és a munkás életkora tehát szintén nagyon szoros kapcsolatban van és ez természetes is. A hosszu munka időt dolgozó munkásember nem képes kellően kipihenni magát, nem képes szervezetét felfrissiteni.

De nemcsak a hosszu munka idő ássa alá a hosszu munkanapot dolgozó ember szervezetét, hanem a rossz táplálkozás, mert épen a statisztikai adatok azt is mutatják, hogy mennél hosszabb a munkaidő annál kisebb a munkás keresete és megdöbbentő adatokat közöl arra nézve, hogy mennyire ki vannak szolgáltatva munkaadóiknak ép azok a munkások, akik legnehezebben dolgoznak. Mert duplán megzsarolja őket a munkaadó. Hosszu munkaidőt követel meg és nagyon kis béreket ad ennek ellenében.

A legegészségesebb viszony a szervezett munkások között van.

A szervezett munkások érik el a legmagasabb munkabéreket és biztositották maguknak a legkedvezőbb munkafeltételeket és a 8 órás munkaidőt.

A rossz munkabér, a hosszu munkaidő a szervezetlen munkások sorsa. És szervezetlenségükért nemcsak saját életükkel, de gyermekeik életével is lakolniok kell.

S ahogy a más szakmákban épen a szervezetlen munkásoknak van a legrosszabb bérük és legrosszabb munkafeltételeik, ugy van az a bányászoknál is.

Himler Márton Hetilapja

Ez az ujság minden hét szombatján jut el az olvasóhoz és előfizetési ára egy évre két dollár.

Ez az ujság nem egy csoport embernek a lapja lesz.

Minden Amerikában élő magyar ember megtalálhatja benne azokat a közleményeket, amelyek érdeklik; mert olyan kérdésekkel fog ez a lap foglalkozni, amelyek belevágnak mindannyiunk kenyerébe, életébe.

HIMLER MÁRTON HETILAPJA

neve az ujságomnak. Azért ez, mert ebből az elnevezésből látni fogják a lap programját Amerika magyarjai.

Látniok kell ebből az elnevezésből, hogy milyen lesz a lap politikája és iránya, hogy milyen lesz annak szókimondása és hogy milyen érdekes lesz az ujság általában.

A lapot leginkább magam irom s nem rejtek semmit soha a véka alá.

Lesz azonban benne egy "SZABAD FÓRUM", ahol minden irni tudó ember megirhatja mindazt, amit meg akar majd irni. Akár egyezik az az én véleményemmel, akár ellenkezik.

Az első számból kérhet mutatványszámot és megnézheti, hogy érdekli-e Önt ez az ujság.

A Himler Márton Hetilapjának legközelebbi számai a következő érdekes irásokat fogják tartalmazni:

UJ ISTEN KÉSZÜL
BUJDOSÓ MAGYAROK
ARANYVIRÁG A POCSOLYÁBAN. FLORIDA
AMERIKAI MILLIÓK MAROCCOBAN
SZÁZ MILLIÓ DOLLÁR EGY UJ HÁBORUÉRT
MEDDIG TÜRJÜK MÉG A TÖBBSÉG TERRORJÁT?

Himler Márton Hetilapja érdekes regény közlését kezdte meg. Szentimrey Mártha egy szenzációs regényt irt az amerikai magyarok életéből. Soha hasonló regény még nem jelent meg sem itt, sem az óhazában magyar nyelven.

"KÖNNYELMÜ SZERETŐK"

a regény cime és a tartalma igaz éles világitást vet életünk elárnyékolt oldalaira.

Kétségtelen, hogy Szentimrey Mártha ma az amerikai magyarság legkedveltebb irója, de e regény közlése után a két ország magyar irodalmában a legelsők közé fog kerülni regényével.

Ha azt hiszi, hogy érdekelni fogja ez az ujság, ugy küldje be a két dollárt az alábbi cimre. Ha nem hiszi, próbálja meg, kérjen mutatványszámot, amit ingyen küldök.

Leveleket igy tessék cimezni:

HIMLER MÁRTON HETILAPJA

A agyar Bányászlap

az amerikai magyar bányászok **egyetlen** lapja, melyből megtudhatja HOL MEGY JÓL A MUNKA, HOL KERESNEK BÁNYÁSZOKAT.

A Magyar Bányászlap

minden dolgában tanáccsal szolgál, minden ügyét dijmentesen elintézi. A szolgálatokért soha senkitől egy centet se fogadtunk el és nem is fogunk elfogadni.

Semmi egyebet sem kérünk ezért, minthogy ha lejárt előfizetése és dolgozik, ujitsa meg előfizetését és ha lehet

SZEREZZEN UJ HIVEKET LAPUNKNAK

Ha Ön szerez lapunkra uj előfizetőket, azért ajándékban részesitjük, melyről bővebbet az 7. oldalon megjelenő hirdetésünkben találhat

A Magyar Bányászlap

előfizetési ára egy évre 2 dollár. Jugosláviába, Romániába, Burgerlandba 3 dollár. (Magyarország területéről ezidőszerint ki van tiltva a Bányászlap.)

Cim:

Magyar Bányászlap
Himlerville, Kentucky

Óhazai mesék....

BÁNYÁSZOK ÁRVÁI.

Irta: SZENTIMREI MÁRTHA.

(Folytatás.)

Hiába faggatták a lányok, hogy ki az udvarlója? Nem vallott. Csak mosolyogva rázta fejét. Pedig senki se hitte el neki. Hiszen az utcán is utána fordultak s a villamoson meresztgették szemüket rá a férfiak.

— Maga nagy szerencsét fog csinálni... jósolta neki Melánia. Egy gazdag beteg beleszeret és elveszi... biztos!

— Csak ugy tudja a szerencsét elképzelni, gazdagságnak?

— Bizony. Nem csak én. Kérdezze meg akármelyik lánytól, milyen a jó partie? Mind azt fogja mondani.

Melániának igaza volt. Ők mind, akik nagy önfeláldozással járó terhes hivatásra készültek, gazdag férfiakról, szép ruhákról, bőségről álmodtak. Egy gazdag beteg, akit ápolnak, aki hálából megkéri kezüket... lebegett szemeik előtt.

Hat hete időzött Zsuzsa Pesten, midőn a kórházból hazatérve, nagy meglepetés várta. Már az előszobában ismerős hangok ütötték meg füleit, de azt hitte, képzelődik. Mindenesetre... vendég volt. Benyitott. És Faynné mellett a diványon ott ült Kapuvári, a vén gavallér. Elegánsabb és illatosabb mint valaha . De törtebb, sokkal törtebb, mint mikor Zsuzsa utóljára látta. A háziasszony szeme ragyogott, láthatólag büszke volt a megtiszteltetésre, hogy ilyen előkelő látogatója van, aki doktor bátyját az égig dicsérte.

— Na végre... ment Zsuzska elébe a vén gavallér. Kis unokám, már régen várlak.

Gyöngéden megölelte, többször megcsókolta. Zsuzska majdnem elsüllyedt zavarában. Nem tudott mit mondani neki, akinek házában nevekedett, akinek pénzén tanult itt is s aki elidegenitette magától. Kapuvári gyönyörködő szemmel nézte s tapintatosan kisegitette zavarából.

— Nem csodálom, hogy meglepődtél, kicsikém... nem irtam meg neked, hogy hosszabb tartózkodásra a fővárosba érkezem. Tudod, a köszvényem miatt. A Császárfürdőben lakom, ezentul gyakran látjuk egymást. Nos, megy a tanulás?

— Megy.

— No de a tanulás mellé szórakozás is kell. Hová menjünk vasárnap? Szinházba, moziba, vagy kiránduljunk autón?

— Sehová se kivánkozom.

— Ohó, a kis vadócz... azért kimozditunk! Ugyebár nagyságos asszonyom? Kegyednek és kedves leányainak is jót fog tenni egy kis szórakozás. Tartom szerencsémnek, ha vendégeim lesznek...

Kapuvári nagyon szeretetreméltó tudott lenni és Faynné megigért neki mindent, a mit akart.

— Tehát vasárnap... kezüket csókolom, hölgyeim!

Zsuzsát megint gyöngéden összecsókolgatta.

— Pá, kis unokám... te még mindig egyre szépülsz...

— Milyen drága nagypapája van magának, — Zsuzska — szólt Malvin, mikor Kapuvári mögött becsukódott az ajtó. Hát mért mondta nekünk, hogy senkije sincs? Malvin szemei fénylettek a kilátásba helyezett autózástól.

Zsuzsa nem felelt neki, ellenben két karjára dőlt az asztalon és zokogott.

Faynné intett csodálkozó leányainak, hogy menjenek át a másik szobába.

Ő tudta, mi a baj! Megérintette Zsuzsa karját.

— Kis leányom, ne sirjon!

Zsuzsa felemelte könnyes arcát.

— Én nem akarok sehová se menni szórakozni, a nagyapával se...

— Nézze meg az ember, más leány oda van örömében, ha szórakozásra van kilátása és maga ezen keseredik el!

— Okom van rá...

— Csak gondolja, hogy van... beszéljünk okosan egymással...

Most már Zsuzsát a hideg is elkezdte rázni félelmében. Valahányszor neki idáig valaki azt mondta: "beszéljünk egymással okosan" abból az sült ki, hogy erőnek erejével rá akarja beszélni valamire, amitől ő irtózik. Megkötötte magát:

— Nem vagyok okos... velem nem lehet okosan beszélni...

— Majd meglátjuk.... Zsuzska, nekem bátyám, a doktor elmondta, hogy maga nem akart Kapuváriné lenni.

— Akkor...

— Jól tette, hogy pénzért nem kötötte fiatal életét egy aggastyánéhoz.

— Ugy-e? Zsuzsa éledezve kezdett figyelni.

— Igen, jól tette. De ez nem jelenti azt, hogy nem tartozik neki semmivel, aki még most is gondoskodik magáról. Ha ő néha látni akarja... hagyja meg neki ezt az örömet... ennyit megérdemel. Nincsen abban semmi, mert hisz én is, a lányaim is maga mellett leszünk, nem viselkedhetik másként, csak mint nagypapához illik. És ha maga is ugy tesz,mint jó unoka, mintha semmi se történt volna, ugy megőrizheti jó akaratát. Jóakarókra pedig mindenkinek szüksége van, különösen egy árva lánynak.

Ez csakugyan okos beszéd volt, Zsuzsa beismerte és egészen más szinben látta a dolgokat. Megtörülte szemeit.

— Csak ne tessék magamban hagyni vele!

— Nyugodt lehet: soha.

És vasárnap mindenki jókedvü volt és elégedett. Faynné, mert tapintatosan elintézett mindent, lányai mert egy kis szóra kozáshoz jutottak, Kapuvári mert nemcsak Faynékat, hanem az ördögök nagyanyját is elfogadta volna, hogy Zsuzsát végre láthassa. És Zsuzsának is jólesett egy kis budai levegő. Legalább a kirándulás alatt nem gondolt mindig arra, hogy miért nem ir Ádám?

Ozsonna közben Kapuvári elmondta, hogy Dérné átköltözött a tóparti kastélyba.

— Én, valószinüleg állandóan Pesten maradok...

(Közeledben, — mondták szemei Zsuzsának.)

És aztán igy folytak Zsuzsa napjai, hogy egész héten tanult, vasárnap pedig szinházba, moziba, kirándulásra vitte Kapuvári, a ki ugy viselkedett, hogy Zsuzsa szivében feléledt iránta az egykori vonzalom. Sajnálta, hogy a Császárfürdő nem használt neki: legalább is minden vasárnap törtebbnek tetszett, bármennyire ki is csinositotta magát. Arra nem gondolt, hogy ő is lehet ennek az oka. Mert igaz, hogy az aggastyánok szerelme dőreség, de ez a dőreség fáj nekik s megröviditi már ugyis a vég felé közeledő életüket.

Egyébként a lefogyásnak más oka is lehetett. A vén gavallér ugy próbált élni, mint nőtlen korában. Kártyázott, ha nem is hazardul, de gyakran hajnalig. Egyébként is belekeveredett Budapest éjszakai életébe. S abban gyorsan őrlődnek a fiatalok is.

A hetek csak ugy repültek. A tanfolyam vége felé közeledett és Zsuzsa fényesen vizsgázott.

— Nem is kell állást keresnem! — örvendezett, midőn bizonyitványát megmutatta Kapuvárinak R... tanár ur azt mondta, hogy alkalmaz a Gondviselés-kórházban.

— Gondold meg kicsikém s hagyd ott az egész mesterséget. Akármint is... én gondoskodom rólad. Borzalom arra gondolni is, hogy valami ragályos betegség elcsufithatna.

— Amit Isten rám akar mérni, ki nem kerülhetem. Eddig mindig a mások támogatására szorultam, ezután szeretnék a magam emberségéből megélni.

— Nehéz az lelkem... egy nőnek.

— Megpróbálom.

— Isten neki... próbáld. Majd rájösz, hogy igazam volt. És akkor csak szólj: hiszen itt vagyok a közeledben. És — sugta — Kerekhalom, a kis major tied lesz, nem szorulsz senkire, ha én meghalok se.

— Oh, ne tessék a halálra gondolni!

— Gondolnom kell rá és minden embernek. Én meghalok... te férjhez mégy... igy lesz. Kerekhalmot neked szántam.... hát nem vagy te arra rászorulva, hogy ápolónő legyél!

A végrendelet.

Kapuvári későn ébredt fel barátságos császárfürdői szobájában, mert későn is aludt el, bár korán feküdt le. Egész éjszaka bosszankodott, a miért pilláit kerülte az álom. Álmatlan éjjeleken orvul tört rá mindaz a lelkifájdalom, amit nappal maga előtt is letagadott, vagy iparkodott szórakozásokba belefojtani. Ilyenkor érezte, hogy voltaképen nincs már mit keresnie az életben. A hü feleség nincs többé. Leánya önző s igazi meleg ragaszkodást tőle nem várhat. Zsuzsa? Igen, vele jó lett volna ujra kezdeni az életet, megfiatalodni az ő üdeségétől. De ez a csodálatosan szép és okos gyermek még mindig nem érti meg, mekkora szerencse reá nézve a felkinált vagyon és rang. Később biztosan rájön... de egy öreg embernek még sokkal nehezebb a várakozás, mint egy szerelmes ifjunak: hiszen már nincs annyi ideje.

Ha most látta volna őt valaki, igy, az ágyban, sápadt, törődött, szomoru szemü öreg ember volt, aki gondolatban ezt kérdezte:

— Mi értelme van a felkelésemnek és mi a lefekvésemnek? Az egész életnek semmi, de semmi értelme.

Fölkelt, lassu, fáradt mozdulatokkal öltözködött, soká és gondosan. Majdnem oly gondosan, mint egy bálba készülő szép fiatal leány. Az asztalon, hazulról hozott értékes virágtartóban nagy csokor illatozott. Mindennap friss virágokat vásárolt. Mikor elkészült, kihuzott a bokrétából egy rózsaszinü nagyfejü leandert s gomblyukába tüzte. Még egyszer a tükör felé fordult. Mosolygott. Igen, igy megint a szeretetreméltó öreg gavallér volt, akin most is szivesen pihent meg a Zsuzsánál tapasztaltabb nők szeme.

Fürödni ment, aztán megreggelizett. Az az hogy megreggeliztek, mert asztalánál üt két ismerőse is: Sztahó fővárosi biró és Pinczés dunántuli földbirtokos, akik szintén kénytelenek voltak köszvényükkel foglalkozni rendes foglalkozásuk helyett. Ebédelni is együtt szoktak, délutáni szunyókálás után pedig tarokkoztak Kapuvári szobájában.

Ezen a napon is. Ütötték a blattot a kerek asztal mellett, melyen egy üveg bor is állt s körülötte poharak. Ez a bor Pinczés birtokán termett, tüzes volt, édes s egy pillanatra fiataloknak hazudta az öregurakat. Keverték a kártyát, szopogatták a bort s közben beszélgettek is. Arról amit minden ujság rikitó betükkel nyomatott az nap: "Együtt a halálba". Egy legény lelőtt egy leányt, aki nem akart a felesége lenni s aztán a saját fejébe röpitett golyót. Mindketten meghaltak.

— Szerelem az ilyen? — bosszankodott a biró. Közönséges gonosztett! Mi mindenre ráfogják, hogy szerelem! A börtönök tele vannak emberekkel, akik állitólag szerelemből loptak, csaltak, sikkasztottak, gyilkoltak! Mintha a szerelem egy öreg felbujtó lenne, oly öreg, mint maga a világ!

— Dehogy! — ellenkezett Pinczés, akinek házsártos felesége s egy rakás rosszul nevelt gyereke volt otthon. A szerelem gyönyörü dolog, csak az a kár, hogy a házasságban megecetesedik, mint a rosszul kezelt bor.

Kapuvári mosolygott, mintha láthatatlan szép képek lebegnének előtte.

(Folytatása következik.)

THE CITIZEN BANK
OF WAR
WAR, WEST VIRGINIA

BANKUNK LEGSZILÁRDABB E VIDÉKEN.
BETÉTEK UTÁN FIZETÜNK 3 SZÁZALÉKOT.
PÉNZÉT FELMONDÁS NÉLKÜL BÁRMIKOR KIKAPHATJA.

Ne küldje pénzét idegen helyre, hanem helyezze el nálunk, ahol teljes biztonságban van.

Jó Borotválás

tökéletes kényelmet jelent, mert kitünő, élesre fent pengét feltételez. Ön mindennap biztosithatja magának ezt a kényelmet, ha használja a

Valet Auto-Strop Razor

—Önmagát feni
—$1-TÓL $25-IG

GYILKOSSÁG A VAGYON MIATT.

Megdöbbentő gyilkosság történt Máréfalva udvarhelymegyei községben. Ugyanis Simó Ákos ottani gazdálkodó, akinek első felesége Csiki Ferenc szintén máréfalvai gazdálkodónak a testvére volt, többször szemére hányta sógorának, hogy miatta a neje kevesebb vagyonrészesedéshez jutott. A szemrehányásból perpatvar, majd régóta tartó harag keletkezett s utóbbi lelkiállapot annyira fokozódott Simó Ákosban, hogy szinte keresve kereste az alkalmat a sógorával való leszámolásra. Legujabban fejszével járkált folytonosan s a gyilkosság délutánján több fültanu szerint azt mondotta, hogy "ma még lesz valami". Késő este az esti harangszó után arra lett figyelmes Csiki Ferenc, hogy valaki kővel hajigálja a házát. Mikor a kődobálás rövid idő mulva megismétlődött, türelmét vesztve kiment az utcára megnézni, hogy ki csinál vele ilyen rossz tréfát. Telt-mult az idő s Csiki Ferenc nem tért vissza a lakásába. Ekkor a felesége és gyermekei kimentek megnézni, hogy hol késik a gazda. Alig haladtak azonban pár lépésnyire a kaputól, amikor a háztól nem messzire Csiki Ferencet a törzséig széthasitott fejjel holtan találták a földön. A gyanu rögtön Simó Ákosra esett, akit azonnal letartóztattak, de aki állhatatosan tagadja a tett elkövetését, valamint az anyja is, aki fiának az alibijét akarta bizonyitani. (Brassói Lapok)

HALÁLBA RAGADTÁK A LOVAI.

Borzalmas szerencsétlenség áldozata lett Pap Tamás farkaslaki esperes-plébános. Az idei őszi országos vásár alkalmával ugyanis bekocsizott Székelyudvarhelyre s miután ott különféle dolgait elvégezte, este hazafelé indult saját szekerén. Ő maga hajtotta kissé félős lovait de hiábavaló volt az elővigyázatossága, Székelyszentlélek határában az országut egyik kanyarulatánál lovai valamitől megbokrosodva, oly nagy erővel rántották meg a szekeret, hogy az rögtön felborult, az esperes pedig oly szerencsétlenül vágódott az uttestre, hogy koponyája szétrepedt s pár percnyi kinlódás után kiszenvedett. Halálhire futótüzként terjedt el a megyében, s nemcsak Máréfalván, ahol született, hanem megyeszerte is megdöbbenést és osztatlan részvétet keltett, mert egyike volt ama nemeslelkü egyházi férfiaknak, akik a papi jövedelmükből fölösen áldoznak és áldoztak szegény és szorgalmas székely gyermekek tanittatásáért.

(Ujság, Kolozsvár)

A RÉSZEG EMBER SORSA.

Déri Imre 60 éves alsóréti lakos kocsijával belefordult egy öntöző csatornába és ittas állapotban bele fulladt az alig 30 centiméter mély vizbe. Lovait az arra járókelők idejében kimentették.

(Sentai Ujság, Zenta)

EGY FALUSI LÁNY TRAGÉDIÁJA.

Kölcsén község határában m e g rendito szerencsétlenség történt. Solc Mihály kölcséni gazda 12 éves Mária nevü lánya a falu határában legeltette a teheneket, amelyek a Latorcába mentek vizet inni. A kis lány a tehenek után bement a térdig érő vizbe, ahol a kendője leesett a válláról. Utána kapott, de azt elérni már nem tudta, mert a viz mind beljebb és beljebb sodorta. A kis lány gyanutlanul mind beljebb és beljebb ment, ugy hogy a talajt elvesztve, a vizbe fulladt. Hosszu elmaradása gyanut keltett, keresésére indultak és fél napi kutatás után meg is találták a kis holttestet.

(Kárpáti Hiradó, Munkács)

EGY GYÖNGYÖSI GAZDÁLKODÓ MEGÖLTE FOGADOTT FIÁT.

A gyöngyösi zsidótemető mellett szivenszurva, holtan találták Kovács Jánost. A gyöngyösi rendőrség meginditotta a nyomozást és megállapitotta, hogy Hangosi Mihály gazdálkodó a gyöngyös-tarjáni határban levő liliomhegyi dülőbe ment szüretelni. Közben Hangosi lerészegedett és összeveszett fogadott fiával, Kovács Jánossal. Szóváltás közben Hangosi a szőlőmetsző késsel mellbeszurta Kovácsot. A kés a fiatalember szivét járta át és pár perc mulva meghalt. Hangosi a gyilkosság elkövetése után otthagyta a szüretet, hazament lakására, ahol ágybafeküdt. A rendőrség ott fogta el.

(Nemzeti Ujság)

TITOKZATOS HULLA AZ ARADI CSÁLAI ERDŐBEN.

Az aradi Csálai erdőben szolgálatot teljesitő erdőőr egy hullát talált. A hulla nyakán spárga volt és tüzetesebb vizsgálat után megállapitást nyert, hogy az ismeretlen, akinek személyazonosságát nem sikerült megállapitani, öngyilkosságot követett el, mert a nyakán lévő spárga egyik része azon fa ágán csüngött, melynek tövében a hullára rábukkantak.

(Aradi Ujság, Arad)

MÉREGGEL ÉS KÉSSEL GYILKOLTAK MEG EGY GAZDÁLKODÓT.

Szörnyü gyilkosság történt a Belényes melletti Sonkolyos községben. Vég Sándor sonkolyosi gazdálkodót átvágott nyakkal, holtan találták meg a lakásán. A nyomozás kétségtelenül megállapitotta, hogy a szerencsétlen embert meggyilkolták, még pedig az eddigi jelek szerint ugy, hogy előbb meg mérgezték, azután pedig beretvával elvágták a torkát. A belényesujlaki csendőrség a helyszinen nyomoz és már több letartóztatást hajtott végre. Bizonyosra vehető, hogy a gyilkosságot azért követték el mert a magános ember gabonakészletét akarták megkaparitani.

(Uj Nemzedék)

EGY JÓ BOROTVÁRA

minden embernek szüksége van. Sok pénzt tud Ön megtakaritani, ha egyedül borotválkozik. Ehhez csak egy jó borotva szükséges.

MI TELJESEN INGYEN ADUNK ÖNNEK EGY NAGYSZERÜ BOROTVÁT

ha Ön szerez a Magyar Bányászlapra

EGY UJ ELŐFIZETŐT.

Ha nincsen borotvára szüksége, ugy a

"BÁNYÁSZ LÁNYA"

cimü kitünő regényt kaphatja meg. Ezt a regényt az amerikai magyar bányászok életéről irta annak szerzője és a mikor az lapunkban megjelent, óriási sikere volt. Siessen mig a készlet tart.

MAGYAR BÁNYÁSZLAP

HIMLERVILLE, KY.

MI UJSÁG HIMLERVILLEN?

Az elmult héten 6 napot dolgoztak a Himler Coal Co. bányájában

Szerdán este a moziban New Lifes for Old cimü izgalmas dráma kerül bemutatóra Betty Compsonnal, Wallace McDonalddal és Theodore Kosloffal a főszerepekben.

Szombaton az e hétről elmaradt Sundown cimü remek nyugati történet lesz müsoron.

Vasárnap este nagyszabásu szinelőadást mutat be a Mükedvelő Egyesület Kolos Leo rendezésével, melynek müsora:

1. Nyitány, játsza a Rézbanda Mr. Blaha vezetésével.

2. Magyar nóták. Előadják Bozó Rózsi, Dóka Erzsébet, Gurdon Mária, Kiss Anna, Szabó Mária, Szabó Anna, Tóth Ágnes, Varga Anna, Vláz Gizella, Veres Teréz.

3. Hegedü szóló. Előadja Vojticky Ferenc.

4. Himlervillei bimbók. Előadja a rézbanda Mr. Blaha vezetésével.

5. Kötéltánc, bemutatja Kiss Anna.

6. Kuplék. Énekli Lovass László.

7. Zeneszám. Előadja a Rézbanda.

8. "Záváros rokonság" bohózat egy felvonásban. Szereplők:

Grün Salamon, házasságközvetitő . . . Fisher Andor
Miki a fia . . . Horváth Gyula
Özv. Özvegyné . . . Somogyi I.-né
Muci a leánya . . . Mrs. Stigmón
Csibi a Muci leánya . . . . Szabó Mária
Gross Jakab agglegény . . . . Baum Herman

Előadás után tánc, melyhez a zenét a rézbanda szolgáltatja.

Belépőjegy: Férfiaknak 50 nőknek 25 cent, gyermekeknek 10 cent

KARÁCSONYRA

a legszebb ajándék egy gyönyörü 30 inch hosszu gyöngy nyakék. Arany zár van rajta. A fénye tiszta, kiállitása remek. Hozzá egy elsőrangu villany vasaló teljes felszereléssel együtt.

A kettő együttes ára csak

11 dollár 95 cent.

Valódi gyöngy fülbevaló arany foglalattal a legszebb munka. Ehhez egy kitünő villany hajcsinositó készüléket adunk. Négyféle módon használhatja. Göndörithetí, hullámosithatja, fodrosithatja, simára igazithatja vele a haját. Száritó fésüvel is fel van szerelve.

A kettő együttes ára csak

6 dollár 95 cent.

Küldje be rendelését azonnal, hogy idejében megkapja a rendelést.

Ilyen nagyszerü alkalma soha se volt ajándék tárgyait beszerezni.

Rendeléséhez money ordert vagy csekket mellékeljen.

Hungarian Jewelry House
DARÓCZI SÁNDOR,
Himlerville, Ky.

50 centért

fizessen elő egy évre a

MAGYAR FARMER

Himlerville, Ky.-ban megjelenő Amerika egyetlen magyar nyelvü farmlapjára.

Mindenről tájékoztat, amit a magyar farmernak tudnia kell. Útmutatással szolgál, hogyan lehet független a nehéz gyári, bányamunkában robotoló

SOK MAGYAR MUNKÁS.

Fizessen elő e lapra, ha van már farmja vagy jövőben akar venni és

Ezreket fog megtakaritani!

MUTATVÁNYSZÁMOT!
KÉRJEN INGYEN

Dr. POINDEXTER
FOGORVOS
(Elwood szállodával szemben.)
WELCH, W. VA.

Ha elsőrangu munkát akar, olcsón, forduljon bizalommal hozzám. Én a munkámért felelősséget vállalok.

A legtöbb magyar hozzám jár, jöjjön a többi is és győződjön meg arról, hogy elsőrangu kiszolgálásban részesül.

UZSORA A KOKSZSZAL

(Folytatás a 4. oldalról)

fog következni az az eset, ami a háboru alatt történt a délamerikai államokkal kapcsolatban, hogy a vásárlók teljesen tartózkodni fognak az amerikai koksztól, ugy mint annak idején Délamerika beszüntette szénvásárlásait az Egyesült Államokban. Akkor is köveket és slatet adtak a délamerikai államoknak a láncosok drága pénzért szén helyett és az eredmény az volt, hogy mikor a jó szenet és a tisztességes kiszolgálást biztositó rendes exportőrök akartak üzletet kötni, kisérletük sikertelen maradt, mert az amerikai szén iránt teljesen megrendült a bizalom.

Ugyanigy lesz a kokszszal is. Egy csomó lelkiismeretlen láncos milliókat fog zsebrevágni s teljesen fölégetik a talajt a tisztességes üzletesek előtt. Egész bizonyos, ha hamarosan nem szüntetik meg ezt a lelkiismeretlen kokszuzsorát, ugy azt a mostani válság után, még sokáig meg fogja érezni a koksz termelés.

És bár tudomása van mindezekről majd minden embernek, még egyetlen esetet sem hallottunk, hogy az uzsorások közé csaptak volna, még egyetlen esetben sem történt meg, hogy a nagyközönséget megvédték volna a kokszuzsorások ellen, pedig, hej, de sokszor emlegetik a nagyközönség érdekét, amelyet mindenféle tulkapás ellen meg kell védeni.

A tisztességes kokszermelőknek és kokszkereskedőknek kellene fellépni elsősorban a koksz eladásánál lévő ezen visszaélések ellen és csodálatos, hogy megnémultak azok a szén nagykereskedők, akik még röviddel ezelőtt olyan nagyhangon védték a közönséget a keményszénbányászok állitólagos "uzsorát jelentő bérei" ellen. Olyan látszatot adva a dolognak, mintha valami részük nekik is lenne ezekben a kétes üzletekben, a fogyasztó közönség ilyen megzsarolásában.

—o—

GRÓF SZÉCHÉNYI, AAGE HERCEG, BRAGANZA HERCEGNŐ, OPORTO FŐHERCEGE, CHICANOWSKI LENGYEL MINISZTER, GRÓF WACHTMEISTER AZ "AQUITANIA" HAJÓN MEGÉRKEZETT.

Gróf Széchényi László, Magyarország nagykövete az Egyesült Államokban megérkezett pénteken, november 27-én az "Aquitania" Cunard hajón és ugyanazon a hajón érkeztek meg J. Chichanowski, lengyel miniszter London; Gerald Campbel, C. M. C., angol konzul, San Francisco; Sir Lawrence Weaver, a ki a Wembley Kiállitás igazgatója volt és aki a philadelphiai világkiállitás végett jön; Aage herceg, Dániából; gróf C. A. Wachtmeister, a svéd király kamarása, Wachmeister grófnő; Braganza hercegnő, Oportó főhercege; J. Agramonte, Cuba meghatalmazott minisztere Parisban; R. B. F. Edwards, D. S. O., rendkivüli követ, Port au Prince, French kapitány, külföldi meghatalmazott, Dr. Nahum Sokolow, zionista vezér.

Azután Irene Rich, hires moziszinésznő "Lady Windermere's Fan" c. Wilde Oszkár-féle remek darab főmüvésze, H. H. Chamberlain, a United States Association Football csapat szervezője, aki angliai köruton volt, H. W. Marsh, a Warwick Castle bérlője, Harvey Firestone, a Firestone Rubber Co. elnöke, L. C. Fritch, a Chicago, Rock Island and Pacific vasuttársaság alelnöke, Albert Decourville és Lee Ephraim, szinházi müvészek, Mr. és Mrs. Juan Arguelles, Mrs W. R. Dinsmore, Mr. és Mrs. Henry Farber, Mr. és Mrs. Stanley Field, Mrs. Loring R. Gale, Mrs. Joan J. Geraty, Mr. és Mrs. P. F. Gibson, Mrs. J. Kruttschnitt, Mr. és Mrs. Gordon Linsay, Mrs. R. K. Packard, Mr. és Mrs. Robert Plant, Mrs. M. L. G. Tarafa, A. D. F. Torrance, Alice L. Trudean k. a. Mr. és Mrs. W. H. N. Voss és Sarah E. Yerkes k. a.

Himlervillei magyar testvérek!

A legjobb takarmányokat tartom raktáron és házhoz is szállitom.

Mindenféle élelmiszereket, friss hus, felvágottak, bányászkellékek, ünneplő és munkáscipők legjutányosabb árban kaphatók nálam.

Pontosan és tisztességesen szolgálom ki vevőimet.

GURDON KÁROLY

legrégibb vegyeskereskedő
Himlerville, Kentucky.

MULATSÁGOK A MAGYAR BÁNYAPLÉZEKEN.

(Minden egylet báli hirdetését ingyen közöljük e rovatban, mely egylet a Magyar Bányászlap nyomdájában késztteti a mulatsághoz szükséges nyomtatványokat.)

A Verhovay Segélyegylet 218. osztálya Monaville, W. Va. Szombaton, 1925 december hó 26-án a monavillei Y. M. C. A. Hallban

FÉNYES BÁLT

rendez, melyre a helybeli és környékbeli magyarságot tisztelettel meghivja és szeretettel elvárja a rendezőség.

A zenét Bohonyi József közkedvelt zenekara szolgáltatja. Hüsitő italokról és ételekről gondoskodva van. Belépti dij férfiaknak $1.00, nőknek és 12 éven felüli gyermekeknek 25 cent. Kezdete d. u. 2 órakor.

Hová, hová pajtás? Megyek Pocahontasra, hát te nem tudod, hogy Karácsony első napján este 7 órai kezdettel tartja meg a Verhovay Egylet 23-ik fiókja azt a hires nevezetes bálját, hát oda megyek. Gyere te is, ha jól akarsz karácsonyra mulatni, szivesen látott vendég leszel te is ott.

Kérjük ezen mulatságra ugy a helybeli mint a vidéki magyarság pártolását.

A bál a régi iskola hallban (teremben) lesz megtartva. Jó ételekről és hüsitő italokról, valamint jó zenéről gondoskodik a rendezőség.

SOUTHERN
által készitett
ICE CREAM
kitünő és tiszta gyártmány.
"Ez a legfelségesebb"
SOUTHERN REFRIGERATION CO., Inc.
(Williamson Hospital mellett.)
WILLIAMSON, WEST VIRGINIA.

Gyors Borotválás

kitünő élesre fent pengével. Tompa penge lassu borotválást jelent. Tanulja meg, mit jelent a borotva kifenése. Vegyen Valet AutoStrop borotvát. Kényelmes és gyors borotválást biztosit.

Valet Auto-Strop Razor

—Önmagát feni

$1-TÓL $25-IG

VAJDA FRIGYES,

a kitünő és népszerü magyar énekes, ujabb Balázs-dalokat énekelt lemezekbe:

"Katyi Te..."
"Muskátlis kis ablakomat...."
"De jó volna mindent-mindent elfeledni"
"Rég szakadt fel a szivemből"
"Szeretnék május éjszakákon" (Lemondás)
"Szeretem a két szép szemed"

Ezt a hat szép dalt nemrégen O. Keh lemezen beénekelte a gyönyörü hangu magyar népdalénekesünk: VAJDA FRIGYES, a Metropolitan Operaház tagja. Ez a hat dal — O. Keh lemezen a legujabb es most kerültek ki. Ezek a lemezek a legsikerültebbek és bizonyos, hogy óriási kedveltségnek fognak örvendeni.— Vajda Frigyes ismert müvészete minden magyar házban sok-sok élvezetet fog nyujtani, mert az O. Keh kizárólagos énekesei közé szerződtette és a társaság állandóan el fogja látni a magyarságot az ő szebbnél-szebb lemezeivel.

A legujabb Vajda lemezek, valamint Király Ernő, Banda Marci, Berkes Béla, Baumann Károly, Rácz Laci, Fedák Sári, Kosáry Emma, Farkas Pali, Radics Béla, Göndör Aurél, Körnvei Béla, Rózsa Lajos, Ferenczi Károly, Gyárfás Dezső, Nádor Jenő, Solti Hermin, Steinhardt Géza, Zsolt Ferenc, valamint az összes müvészek legujabb lemezei kaphatók Kerekes Testvéreknél, 308 East 86-ik utca, New York. Ugyanott kaphatók önmüködő zongorákra (Player Piano) hengerek (rollok). Továbbá regények, olvasmányok, imakönyvek, . . . szótárak, gazdasági és ipari szakkönyvek, hazafias . . . és folyóiratok, a német és angol irodalom összes kiváló termékei. A rég kivánatra bárkinek küld ingyen teljes könyv-, kotta-, lemez- és zongora- [illegible]

KIS HIRDETÉSEK

ÁRSZABÁSA.

Kerestetés, Levelezés, Munkát keres, Ellátást nyer vagy keres, 20 szóig egyszeri közlés 50 cent, háromszori közlés $1.25; husz szón felül minden további szó közlésenként 3c.

Házassági hirdetés, Ügynökök kerestetése, Eladó vagy Bérbeadó farmok, Ingatlan, Ház vagy Üzlet vétele és eladása, Üzleti alkalmak, Társat keres: 20 szóig egyszer 1 dollár, háromszor $2.25; 20 szón felül minden szó közlésenként 4 cent.

Nagyobb betükkel szedett hirdetésért a fenti árak kétszerese számitandó.

Kis hirdetéseket felvesz a "Magyar Bányászlap" kiadóhivatala, Himlerville, Ky.

ELADÓ.

ELADÓ
15 DARAB HIMLER COAL CO.
RÉSZVÉNY

darabonkint $50-ért, vagy ha az egészet átveszi, megkaphatja $625-ért. Rögtöni intézkedés szükséges. Ha érdekli irjon:

BOX 3, GLENFIELD, N. Y.

ELADÓ két darab Himler Coal Co. részvény elfogadható árért. Érdeklődök irjanak: John Nagy, Box 734, Elyria, Ohio.

Ne gondolja azt, hogy a mostani nagy munkanélküliség csak futólagos esemény. Ez mind jobban állandósul majd minden iparban, mert nagy a tultermelés. A jelen helyzetben talán a farmer van a legjobb helyzetben. Jobb ha ön is vesz egy darab földet hajlékkal, hol lehajthatja a fejét s tudja, hogy az öné, hol termel, tüzelője meg van s lakbért nem fizet. Kérje árjegyzékem.
Mihályi Zoltán, közjegyző.
Glenfield, N. Y. d10

KERESTETÉS.

KERESEM Galbács Mihályt, Békes megye gyulai illetőségü unokabátyámat fontos óhazai ügyben; kérem öt vagy a róla tudókat, cimét velem közölni. Régi cime Glen Morgan, W. Va. volt. Galbács József, 187 Vandeventer Ave. Long Island City. dec10,17

Takács János szuhogyi (Borsod m.) illetőségü tudassa cimét. Ajánlott levele van. J. Sz., Box 367, Gary, W. Va. dec10

AZ ÜNNEPEKRE

házhoz szállitjuk a következő áruinkat és minden rendeléssel ingyen adunk egy 25 centes doboz levélpapirt.

Hazai kék mák	25c
Szent János kenyér	15c
Fekete bors	35c
Rózsa paprika	45c
Fokhagyma	30c
Köménymag	25c
Elsőrendü dió	40c
Mogyoró	35c
Füge (importált)	20c
Babérlevél	40c
Lencse	18c
Kölesása	10c
Árpakása	10c
Zöld és fekete tea fontonként	70c
6 fontos veder lekvár	$1.45
Sáfrán, csomagja	25c és 50c
1 doboz frank kávé	10c
Magyar játék kártya	65c
Bajuszpedrő	15c
Bajuszkötő	20c
Partola, nagy doboz	$1.00
Ref. zsoltár	$1.00
Selmeci pipa, szárral	$1.00

A pénz előre küldendő.

FOREIGN GROCERY CO.
1954 Parsons Ave., Columbus, Ohio.

A Magyar Bányászlap előfizetési ára egy évre 2 dollár.

Takarékosság Bölcsesség!

A tékozlónak hamar elfogy a pénze.

Takarékosan és jól gazdálkodik az az ember, akinek betéte növekedik ebben a bankban.

Ne költsön annyit ebben a hónapban és tegyen valamivel többet a bankba.

Boone County Bank
Madison, W. Va.

ALAPTŐKE $100,000.00

Egy régi bank egy uj, tüzmentes épületben, betörés ellen védett falakkal és páncélszekrényekkel.

ÜNNEPELJE OTTHON A KRÁCSONYT!

és utazzon Brémán át

S/S LUETZOW .... Dec. 10
S/S COLUMBUS .... Dec. 13

a legnagyobb és leggyorsabb német hajókkal.

A fenti indulás lehetővé teszi, hogy az ünnepek előtt otthon legyen.

Leszállitott áru Harmadik Osztályu körutazási jegyek Budapestre.

NORTH GERMAN LLOYD
32 BRODWAY – NEW YORK
vagy bármely helyi ügynöknél.

THE PEOPLES BANK
APPALACHIA, VA.
Helyezze el nálunk betétjét

4%

kamatot fizetünk.

Az óhazába gyorsan és pontosan utalunk át pénzt. Figyelmesen szolgáljuk ki ügyfeleinket.

FÉRFIAK óvjátok meg magatokat a nemi betegségektől

SANTAL MIDY

Hugycső HURUT ellen.

SANYKIT KIZÁRÓLAG férfiak használatára. Legbiztosabb eltalmat nyujtja. Nagy tubus 35c. Kit (4 darab) $1.00. Kapható minden drugstórban vagy San-Y-Kit Dept. R 92 BECKMAN ST., NEW YORK, CITY. Irjon körlevelünkért.

BETÉTEK után 4 százalékot fizetünk.
A mi bankunk a legszilárdabb e vidéken.
Ne küldje pénzét idegenbe, hanem jöjjön hozzánk, mi pontos s lelkiismeretes kiszolgálásról biztositjuk.

THE UNION SAVINGS BANK CO.
W. E. JONES, pénztárnok.
Yorkville, Ohio.

MAGYAR BARÁTAIM!

Ne menjenek idegen helyre, amikor itt is van egy erős, megbizható bankjuk.

ELFOGADUNK BETÉTEKET.

Küldünk pénzt a világ minden részébe.

Pontos, megbizható, lelkiismeretes kiszolgálásról biztositjuk.

FIRST NATIONAL BANK
D. INO M. COOK, pénztárnok.
Kimball, W. Va.

BANKUNK

sziklaszilárd és minden tekintetben jó, pontos kiszolgálásban részesiti feleit. Ne tartsa pénzét otthon. Ne küldje idegenbe, hanem tartsa nálunk.

BETÉTEK UTÁN 4 SZÁZALÉKOT FIZETÜNK. Betéteket felmondás nélkül fizetjük vissza.

The Bank of Masontown
Masontown, W. Va.

EGYLETI KALAUZ.

I. KINIZSI PÁL MAGYAR BÁNYÁSZ BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET.

1-ső fiókjának tisztikara:
Alakult 1922 október 22.

Elnök: Smajda Ferenc, jegyző: Rubis Demeter, titkár: Soltész János, Box 264, Vintondale, Pa., pénztárnok: Juhász Lajos, számvevő: Neste Péter, ellenőr: Szücs Dániel.

Expedit, Pa. fiókjának tisztviselői:

Elnök: Kriston János, alelnök: Bok István, jegyző: Bortnyik János, titkár: Krivulka Márton, Box 136, Expedit, Pa., kihez minden egyleti levél cimzendő, pénztárnok: Rojtos László, zászlótartó: Bok István, ajtóőr: Czipó János, bizottsági tagok: Kreston János, Szabó Lajos és Krivulka Márton. Gyüléseit minden hó 4-ik vasárnapján tartja.

Yatesboro, Pa. fiókjának tisztviselői:

Elnök: Csobádi József, alelnök: Ragály Miksa, titkár: P. Kovács Sándor, Box 202, Yatesboro, Pa., pénztárnok: P. Kovács János, számvevő: Mátyus Sándor, beteglátogató: Dudás János, hármas bizottság: Ragály Miksa, Mátyus Sándor, Zubriczky János, zászlótartó: Beresznyák József. Gyüléseit tartja minden hó második vasárnapján.

—o—

ELSŐ TUG RIVERI MAGYAR MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET.

Alakult: 1903 október hó 1-én.
Hivatalos lapja a Magyar Bányászlap.
Székhelye: Gary, W. Va.

A főtisztikar:

Főelnök: Németh Ferenc, Post Box 224, Gary, W. Va. Főtitkár és főjegyző: Gönczy Bertalan, Post Box 384, Gary, W Va., az osztályok kimutatásai és minden egyleti levél hozzá küldendő és az Egyletről felvilágositásért hozzá forduljanak. Főalelnök: Szabó Ferenc. Főpénztárnok Garay János, Post Box 1, Filbert, W. Va., az osztályoknál befolyt pénzek hozzá küldendők. Főellenőr: Lengyel Imre, Box 394, Gary, W. Va. Szertárnok: Németh Ferenc, Gary, W. Va. Bizottság: Lengyel Imre, Szurcsik János. Póttag: Buzsik József.

A főtisztikar minden hónap utolsó vasárnapján d. e. 10 órakor tartja gyüléseit Garyban, a régi iskolában.

1-ső osztály, Filbert, W. Va.

Elnök Horváth János, alelnök Agyagos János, titkár Szabó Ferenc Box 36, Filbert, W. Va. (minden egyleti levél hozzá küldendő), jegyző Buzsik József, pénztárnok Soltész József, ellenőr és beteglátogató Davis Bertalan, zászlótartók (magyar) Kun István, (angol) Rokács Imre, bizottsági tagok Tóth János és Winter János, ajtóőr Csurkó József.

Gyüléseit tartja minden hónap 13-ika utáni vasárnap délután 2 órakor Horváth János elnök lakásán.

2-ik osztály, Gary, W. Va.

Elnök: Szucsik János, titkár és jegyző: Lengyel Imre, Box 394, Gary W. Va., egyleti levelek hozzá küldendők, pénztárnok: Németh Ferenc (vidéki tagok által a tagsági dijak hozzá küldendők), Box 224, Gary, W. Va., pénztári ellenőr Urbán József, ajtóőr: Dudás János.

Gyüléseit minden hó második vasárnapján tartja a Gary Hall-ban.

3-ik osztály, Pageton, W. Va.

Elnök id. Kövér Lajos, titkár Valach Vendel, Box 23, Pageton, W. Va., pénztárnok Szathmáry Márton, jegyző Kolarics István, beteglátogató ifj. Kövér Lajos.

Gyüléseit tartja minden hónap harmadik vasárnapján délután 2 órakor a pénztárnok házánál.

4-ik osztály, Rem, W. Va.

Ügykezelő: Szász György, a helybeli és vidéki tagok havidijuk és egyébb befizetések hozzá küldendők: Box 312, Gary, W. Va.

5-ik osztály, Manbar, W. Va.

Titkár: Puskás László, Box 323, Manbar, W. Va., vidéki tagok a havi dijat hozzá küldjék.

6-ik osztály, Red Jacket, W. Va.

Elnök: Dóczy András, Box 44, titkár: Bauer János, Box 12, kihez minden egyleti levél küldendő, jegyző: Glatz Henrik, ellenőr: Katona Ferenc, Jacket, W. Va., beteglátogató: Balogh pénztárnok: Veres István, Red Bálint.

7-ik osztály, Lynch, Ky.
Alakult 1925 május 4-én.

Elnök: Kolács István, Box 823, Lynch, Ky.; alelnök: Benke György; titkár: Birman János, Box 735; jegyző: Mack József; pénztárnok: Almási Lajos, Box 806; pénztári ellenőr: Vári András; 3-as tagu bizottság: Kapuszta András, Majlovszky János, Hiba Rudolf; beteglátogató: Gyurgyák János; ajtóőr: Janoska György; póttag Kamara Gyula.

Gyüléseit tartja minden hónap első vasárnapján a fiók elnökének lakásán.

A fentnevezett egylet alapszabálykivonata:

Az egylet székhelye: Gary, W. Va.

II-ik szakasz, 4-ik pontja. A tagok felvétele: Ezen egyletnek tagja lehet minden tisztességes magyar ember és nő; férfi 16—50 éves korig bezárólag, nők 16 éves kortól 45 éves koráig bezárólag, 40 éves felüli nők tartoznak életkorukat keresztlevéllel, utlevéllel, vagy más bizonyitó okmánnyal igazolni.

5-ik pont: Azok, akik óhajtanak az egyletünkbe beállani vagy belépni, tartoznak orvosi bizonyitvánnyal egészséges állapotukat igazolni.

7-ik pont: Beállási dij 16 évestől 30 éves korig $3.50; 30—40-ig $4.50; 40—50-ig bezárólag $6.00. A nők is abban a kedvezményben részesülnek, mint a férfiak.

II-ik szakasz, 9-ik pont: Minden tag fizet az egylet pénztárába 1 dollár 50 cent havi dijat, mely betegsegélyre forditandó, ennek ellenében az egylet fizet $10.00 heti betegsegélyt.

10-ik pont: Minden tag köteles az elhunyt tag után $1.50 haláleseti dijat fizetni, azaz, ahány tagja van az egyletnek, annyi $1.50-t kap a megnevezett örökösei, mindaddig, mig a tagok száma az 1000 tagot meg nem haladja. Ezután kivetés utján történik.

11-ik pont: Minden egyes tag a haláleseti járulékot tetszése szerint hagyományozhatja, akinek akarja.

12-ik pont: Az egylet fizet minden beteg tagjának 6 havi egész segélyt heti 10 dollárjával és hat havi fél segélyt, heti 5 dollárjával. Azon tag aki a tiz napot nem töltötte be, az betegsegélyre igényt nem tarthat.

A fent nevezett Egylet müködhet az Egyesült Államok bármely részébe (kivéve Canadát).

Gönczy Bertalan, főjegyző

—o—

HUNYADI MÁTYÁS M. M. B. S. EGYLET — HIVATALOS LAPJA A MAGYAR BÁNYÁSZLAP.

Központi osztály:

Központi elnök: C. Szabó János, Box 156, Sagamore, Pa.

Központi alelnök: Jaskó Antal, Clymer, Pa.

Központi titkár: Ronyecz István, 324 Pine Street, Punxsutawney, Pa., kihez az egyletet érdeklő levelek és jelentések küldendők.

Központi pénztárnok: Kish Péter, Box 695, Rossiter, Pa., kihez a egyleti pénzek küldendők.

Központi főellenőr Takács György, Box 403, Rossiter, Pa., kihez az ellenőri jelentések küldendők.

Központi ellenőr: Lezsák János, Box 24, Clymer, Pa.

1-ső osztály, Eleanor, Pa.

Gyüléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján. Elnök: Bodnár István, titkár: Zon György, pénztárnok: Gonda Lajos, Box 13, Eleanor, Pa.

2-ik osztály, Deegan, Pa.

Gyüléseit tartja minden hó 1-ső vasárnapján. Elnök: Imre János, titkár: Sepsy István, Box 27, Deegan, Pa., pénztárnok: Lakatos János.

3-ik osztály, Rossiter, Pa.

Gyüléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján. Elnök: Gajdos István titkár: Gajdos Dániel, pénztárnok: Kiss Péter. Az osztály cime: Kiss Péter, Box 695, Rossiter, Pa.

4-ik osztály, Clymer, Pa.

Gyüléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján. Elnök: Tóth József, titkár Lezsák János, pénztárnok: Jasko Antal. Az osztály cime: Lezsák János Box 24, Clymer, Pa.

5-ik osztály, Heilwood, Pa.

Gyüléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján. Elnök: Pethő Lajos, titkár Csordás István, Box 263, Heilwood, Pa., pénztárnok: Pethő Lajos.

6-ik osztály, Adena, Ohio.

Gyüléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján. Osztály vezető: Bartók Dániel, Box 162, Adena, Ohio.

7-ik osztály, Heasting, Pa.

Gyüléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján. Osztály vezető: Lipóczky János, Box 199, Heasting, Pa.

9-ik osztály, Soldier, Pa.

Gyüléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján. Osztály vezető: Begyik János, Box 114, Soldier, Pa.

10-ik osztály, Lynch, Ky.

Gyüléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján. Elnök: Gulovics János, titkár: Király Ferenc, Box 6, Benham Ky., jegyző: Lévai Miklós, pénztárnok: Zvornyik László, ellenőr: Punty László.

12-ik osztály, Columbus, Ohio.

Gyüléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján. Elnök: Csuka Géza, alelnök: Kallo András, titkár: Pápai Sándor, 315 Bartham Ave. Columbus Ohio, pénztárnok: Papp András, jegyző: Spingár János, ellenőr: Füleki András, pénztári ellenőr: Boronics János, beteglátogató: Gáll Péter.

14-ik osztály, Monaville, W. Va.

Gyüléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján. Elnök: Puskás József, titkár: Kovács István, pénztárnok: Veszprémi Sándor, jegyző: Jakab György Osztály cime: Kovács István, Box 72, Monaville, W. Va.

15-ik osztály, Dehue, W. Va.

Gyüléseit tartja minden hó második vasárnapján.

Elnök: Gáll István, alelnök: Szabó Gyula, titkár: Sütő József, Box 7, Dehue, W. Va., pénztárnok: Gelencsér István, Box 47, Dehue, W. Va., jegyző: Szabó Mihály, pénztári ellenőr: Szukics Géza, hármastagu bizottság: Ovardics Géza, Balogh István, Dobai György.

Tagokat felvesz 15 és 50 év között a fent nevezett osztályok utján. Uj osztály bármely helyen alakitható 12 taggal.

Érdeklődők forduljanak a központi titkárhoz, aki szivesen szolgál felvilágositással.

—o—

WILKES-BARREI I. MAGYAR KOSSUTH LAJOS BETEG-SEGÉLYZŐ EGYLET.

Alapittatott 1892 február 27-én.

Gyüléseit minden hónap második vasárnapján tartja a West Morel magyar református templom alatti iskola teremben.

Elnök: Jenki József, jegyző: Jerabek Sándor, pénztárnok: Fekete József, titkár: Bődi István, tagokat értesitő: Kulár Imre, zászlóvivő: Bődi István, beteglátogató Wilkes-Barren és környékén: Nagy József, Hannoversen: Csizmás József, ajtóőr: Novák József.

Az egylet együtt tartja gyüléseit Magyar Segélyző Szövetséggel. Szövetségi ügykezelő: Dr. Kovács J., 391 Union St., Luzerne, Pa.

KÉPVISELŐINK:

VIRGINIA

Könczöl Antal, Inman és Roda, Va.
Kardos Mihály, Toms Creek, Va.
Ifj. Dobos András, Pocahentas, Va.
Szabó István, Dante, Va.

KENTUCKY

Lőrincz Vince Lajos, Lynch, Ky.
Varga Sándor, Stone, Ky.

WEST VIRGINIA

Buzsik József, Gary No. 6, 7 és 9.
Gönczy Bertalan Gary No. 3.
Horváth Bertalan, Close, W. Va. Berryburg, W. Va., Galloway, W. Va.
Imre Mátyás, Thorpe, W. Va.
Kató Antal, New hall, W. Va.
Kovács István, Ethel, W. Va.
Lengyel János, Louise, W. Va.
Melegh Imre, Glen White, W. Va.
Nagy Károly, Short Creek, W. Va.
Pántlikás Bálint, Triadelphia, W. Va.
Paul István, Jenkins Jones, W. Va.
Siket Imre, Whitmans, W. Va. és Holden, W. Va.
Soltész Péter, Elm Grove, W. Va.
Szabó A. János, Lyburn, W. Va.
Tábory Oszkár, Logan, W. Va.
Tóth József, Dehue, W. Va.
Turi Lajos, Glen Alum, W. Va.
Vajda Gedeon, Masontown, W. Va.
Weszprémi Sándor, Monaville, W. Va. és Rossmore, W. Va.

PENNSYLVANIA

Bakos Gyula, La Belle, Pa.
Benkő János, Cherryville, Pa.
Biszaha József, Brownsville, Pa.
Csordás János, Star Junction, Pa. és Perrypolis, Pa.
Csordás István, Heilwood, Pa.
Darnay József, Fredericktown, Pa.
Eperjessy István, Johnstown, Pa.
Fekete József, Edwardsville, Pa.
Gyürke Mihály, Nettleton, Pa.
Ifj. Hadar Béni, McKeesport, Pa.
Horváth István, Commodore, Pa.
Korody József, Jerome, Pa.
Kis István, Hillcoke, Pa.
Kismarton József, Library, Pa.
Kopácsy János, Hazleton és vidéke
Kriston Lajosné, Berlin, Pa.
Lázár Lajos, Kulpment, Pa.
Lukács János, Gallitzin, Pa.
Mester János, New Genoa, Pa.
Molnár Áron, Ruthford, Pa., Beavedale, Pa., Lloydell, Pa., Windber Pa., Scalp Level, Pa.
Molnár András, VanMeter, Pa.
Novák Lajos, Elizabeth, Pa.
Nagy József, Masontown, Pa.
Ragályi M., Yatesboro, Pa.
Szabó András, Ellwood City, Pa.
Szádvári István, Seanor, Pa.
Szanyo Mihály, Burgettstown, Pa.
Toszkv Mihály, Jenrers, Pa.
Üveges Balázs, Nanty Glo, Pa.
Várnay Imre, Uniontown, Pa.
Veréb István, Braznell, Pa.

MICHIGAN

Trimal József, Detroit, Mich.

INDIANA

Bodnár Péter, Clinton, Ind.
Szobonya István, Terre-Haute, Ind.

ILLINOIS

Fürjes Ágoston, Orient, Ill.
Miklósik Pál, Aurora, Ill.
Pálur János, Westville, Ill.
Soltész Pál, Buckner, Ill.
Takács József, Divernon, Ill.

OHIO

Bányász József, Tiltonville, Ohio
Burdehán Mihály, Bradley, O.
Fekete Mihály, Herrick, O.
Oláh Mihályné, Columbus, O.
Kovács János, St. Clairsville, O.
Tóth Károly, Murray City, O.
Tóth István, Ravland, O.

NEW MEXICO

Sági István, Gardinera, N. Mex.

NEW YORK

Mihályi Zoltán, Glenfield, N. Y.

COLORADO

Fodor Vilmos, Camp Shumway, Colo
Kovács Gyula, Farbes, Colo.

LOUISIANA

Kapus Márton, Hammond, La.

WYOMING

Csapó János, Rocks Springs, Wyo.

Az Egyesült Államok egész területén
BARNA B. DEZSŐ
BALOGH F. JÁNOS.

Észak West Virginia, Ohio és Nyugat Pennsylvania területén:
L. A. BAUER.

CUBA:

G. Buza, Mirando, Oriente.